

Len

N I Č O T A

ALEBO
PREDSA
NIEČO?

Študijná príručka ku knihe Kazateľ

Slová Kazateľa,
syna Dávidovho,
kráľa v Jeruzaleme.

Obsah

O AUTOROVI | 5

AKO ČO NAJLEPŠIE VYUŽIŤ TÚTO ŠTUDIJNÚ PRÍRUČKU | 6

ÚVOD | 8

KAPITOLA 1 | 10 **Nič**

KAPITOLA 2 | 20 **Len para**

KAPITOLA 3 | 30 **Len únava**

KAPITOLA 4 | 40 **Len omyly a nedostatky**

KAPITOLA 5 | 50 **Len pôžitok**

KAPITOLA 6 | 60 **Len infoxikácia**

KAPITOLA 7 | 70 **Len mejkap**

KAPITOLA 8 | 80 **Niekto**

MOJE MYŠLIENKY | 92

MOJE MODLITBY | 93

TIRÁŽ | 94

POZNÁMKY POD ČIAROU | 95

O A U T O R O V I

Victor M. Armenteros získal titul Ph.D. zo semitskej filológie (Univerzita v Granade), Ph.D. zo starozmluvnej teológie (River Plate Adventist University, Argentína) a magisterský titul z pedagogiky (Univerzita Deusto, Španielsko). Viac ako dve desaťročia učil na Sagunto Adventist College (Španielsko) a River Plate Adventist University (Argentína), kde pôsobil ako akademický prorektor. V súčasnosti učí a je dekanom na Sagunto Adventist College (Španielsko).

Jeho manželka Esther Sánchez má tiež titul Ph.D. z teológie. Obaja radi cestujú, kreatívne varia a čítajú všetko, čo sa im dostane do ruky.

TIP 1 – Modlitba a denník

„Modlitba je otvorením srdca Bohu ako priateľovi.“¹

To najdôležitejšie, čo môžete urobiť na začiatku svojej cesty za zmyslom života, je pozvať Boha, aby bol jej súčasťou. Každú kapitolu začnite úprimnou modlitbou. Otvorene sa s Bohom porozprávajte o tom, aké sú vaše očakávania a túžby. Povedzte mu o svojich zápasoch a bolestiach. Pozvite Ducha Svätého, aby vám otvoril oči, aby ste pochopili, čo sa potrebujete naučiť. Proste Boha, aby pôsobil vo vašom srdci, aby vám to, čo sa tu naučíte, pomohlo rásť. Nech sa čas strávený s Bohom na modlitbe stane pre vás výnimočným. Môžete vyskúšať tichú modlitbu, použiť modlitebný denník, založiť modlitebnú skupinku, využiť pri modlitbe poznámky a rôzne motívy... Možností je naozaj veľa. Vyberte si spôsob, ktorý *vám osobne* najviac vyhovuje pri komunikácii s Bohom.

Aktívne poznávajte knihu Kazateľ. Do denníka alebo zápisníka si zapisujte, k čomu vás Duch Svätý pri čítaní textu inšpiruje. Neprijímate všetko len tak, ako počujete. Reagujte vlastnými skúsenosťami a myšlienky vyjadrite vlastnými slovami. Zapisujte si vlastné závery, dôležité postrehy aj otázky. Ak ste kreatívni, nebojte sa pripojiť nápisy, obrázky, kompozície...

TIP 2 – Icebreaker

Každá kapitola sa začína icebreaker otázkou, ktorá vám pomôže viac sa zamyslieť nad hlavným textom. Použite ju ako spôsob, ako začať rozhovor. Ak ste v skupine, povzbudte všetkých, aby sa aktívne zapojili.

Ako čo najlepšie VYUŽIŤ TENTO materiál

TIP 3 – Modlitba dňa

Cieľom modlitby v každej kapitole je sústrediť vaše myšlienky na danú tému. Krátka modlitba vás chce povzbudiť, aby ste pozvali Ducha Svätého, aby pôsobil vo vašom živote. Môžete sa modliť potichu, spolu v skupine, modlitbu si môžete napísať alebo aj nakresliť nejaký obrázok.

Potrebujeme si uvedomovať, že Boh je pri nás. Modlitba je spôsob, ako s ním môžeme komunikovať. Modlitbou začíname stretnutie a modlitbou aj končíme.

TIP 4 – Otázky

Na konci každej prednášky sú otázky, ktoré môžete použiť na osobné zamyslenie alebo na skupinovú diskusiu. Dúfam, že vás tiež podnietia klásť si vlastné otázky. Ak diskutujete v skupine, buďte ohľaduplní k ostatným. Aktívne počúvajte a svoje názory vyjadrite s úctou voči ostatným.

TIP 5 – Osobná výzva

Pri štúdiu Biblie je dôležité prepojenie s praxou. Nemá zmysel Bibliu len čítať a nenechať sa ňou ovplyvniť a meniť. Nevyhnutne musia nasledovať činy. Osobná výzva vám pomôže aplikovať kľúčové myšlienky textu do života.

TIP 6 – Do hĺbky

V tejto časti môžete ísť ešte trochu hlbšie. Môžete pritom použiť denník, zápisník alebo poznámky v telefóne. Veľkou pomocou bude aj biblický komentár alebo slovník. Nechajte si poradiť svojím kazateľom alebo vedúcim mládeže.

Cieľom je stať sa aktívnym študentom. Túto časť môžete študovať sami alebo s priateľmi.

Nájdete tu ďalšie biblické texty, otázky, námety na uvažovanie, modlitby a citáty.

TIP 7 – Aktivity

Každá kapitola obsahuje jednu alebo dve aktivity, ktoré môžete využiť na stretnutiach mládeže, akciách, výletoch atď. Môžu vám pomôcť uviesť každú kapitolu alebo naopak, byť zaujímavou výzvou na konci každej témy.

M

nohí teológovia žijú vo veži zo slonoviny. Izolovaní od skutočných problémov ľudí sa zaoberajú takými hlbokými témami, že bežní smrteľníci o ne vôbec nemajú záujem. Rozhodol som sa, že táto študijná príručka bude iná. Obliekol som si „montérky“ a začal som sa rozprávať s ľuďmi. A so všetkými naraz! Bol som zvedavý na ich názory, ktoré zdieľajú na internete. Ako sa mi to podarilo? Celkom jednoducho! Položil som ChatGPT¹ niekoľko otázok o knihe Kazateľ – a dostal som niekoľko zaujímavých odpovedí.

Čo mi môžeš povedať o Šalamúnovi?

Šalamún bol izraelský kráľ a syn kráľa Dávida. Je známy svojou múdrosťou. Biblia rozpráva príbeh, v ktorom Šalamún

súdila dve ženy. Obe tvrdili, že sú matkami jedného dieťaťa. Tým, ako tento spor vyriešil, preukázal nesmiernu múdrosť (1Krl 3,16–28). Známy je aj tým, že postavil prvý chrám v Jeruzaleme, ktorý sa stal hlavným bohoslužobným miestom pre Izraelitov. Šalamún je dôležitou postavou v mnohých náboženských tradíciách vrátane judaizmu, kresťanstva a islamu.

A to je len začiatok Šalamúnovej slávy. Nemôžeme nespomenúť jeho rozhovor s Bohom, v ktorom ho prosil o múdrosť, ani jeho hriech súvisiaci s polygamiou, ani jeho silné životné skúsenosti, ktoré ho motivovali k tomu, že napísal knihu Kazateľ. Táto kniha oplýva múdrosťou, je nanajvýš reálna a dodnes populárna.

Čo si myslíš o knihe Kazateľ?

Kazateľ je biblická kniha, ktorá ponúka veľmi realistický a pragmatický pohľad na život. Hlavnou myšlienkou knihy Kazateľ je pominuteľnosť života a márnosť hľadania šťastia v materiálnych veciach. Je to veľmi hlboká, podnetná kniha. Vyzýva čitateľa, aby sa zamyslel nad skutočným zmyslom života.

Wow! To je super! No niečo dôležité tu chýba: po všetkých svojich skúsenostiach Kazateľ upriamuje náš pohľad na Boha a pripomína nám, že najdôležitejšie je rešpektovať ho.

Vysvetli výraz „márnosť, všetko je márnosť“.

Výraz „márnosť, všetko je márnosť“ je kľúčovou témou knihy Kazateľ, konkrétne v jej úvodných veršoch (Kaz 1,2): „Márnosť márností,“ povedal Kazateľ, „márnosť márností, všetko je márnosť.“ Pochopenie tejto vety je nevyhnutné pre pochopenie celkového posolstva knihy Kazateľ. Tento výraz vyjadruje niečo neuchopiteľné, pominuteľné a prchavé. V kontexte celej knihy autor vyjadruje pominuteľnosť a dočasnosť ľudského života, ako aj hľadanie zmyslu a naplnenia vo svete plnom nespravodlivosti, utrpenia a bezprávia. Týmto výrazom zhrnuje svoje poznatky a vyjadruje myšlienku, že v živote sa musíme sústrediť na to, čo je skutočne dôležité, a netrápiť sa zbytočne kvôli povrchným a pominuteľným veciam.

K tomu nemám čo dodať. Trafil klinec po hlavičke.

Mohol by si rozvieť vetu: „Všetko má určenú chvíľu“?

Výraz „všetko má určenú chvíľu“ znamená, že na každú činnosť a zážitok existuje vhodný čas. Inými slovami, je dôležité byť trpezlivý a čakať na správny okamih, keď je dobré konať alebo sa rozhodovať. Tento výraz nám pripomína, že nemôžeme robiť všetko vtedy, keď sa nám zachce, ale že musíme rešpektovať prirodzené načasovanie. Učí nás tiež uvedomovať si, že je čas siať, čas žať a čas odpočívať. A tiež nás vyzýva, aby sme porozmýšľali, aká dôležitá je trpezlivosť a múdrosť pri čakaní na správnu chvíľu.

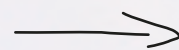
Vynikajúce, aj keď chýba určitá perspektíva. Naša realita nie je len o prítomnosti (hoci to je posolstvo, ktoré dostávame od materialistov), ale je aj o budúcnosti – o nádeji na lepší svet.

Cheľ by som, aby si nám objasnil vetu: „Slovo na záver všetkého, čo si počul: Boha sa boj a jeho prikázania zachovávaj.“

Táto fráza odkazuje na myšlienku, že najvyššou prioritou v živote je posvätná bázeň a úcta k Bohu a dodržiavanie jeho pravidiel a nariadení. V tomto duchu by všetko ľudské bádanie a poznávanie malo viesť ľudí k životu v súlade s Božími prikázania. Táto zásada vychádza z presvedčenia, že bázeň a úcta k Bohu sú východiskovým bodom pre získanie múdrosti. V biblickom kontexte „bázeň“ často znamená pocit posvätnosti, údivu a hlbokéj úcty k Bohu, nie len obyčajný strach alebo zdesenie. Ak človek prichádza s pokorou a odovzdáva sa Bohu, je otvorený prijať jeho vedenie a múdrosť. Aby sme sa stali múdrymi, musíme mať najprv posvätnú bázeň pred Bohom. On nás potom nasmeruje na správnu cestu rozvážnosti a pomôže nám robiť v živote správne a spravodlivé rozhodnutia. Tento verš ukazuje, že hlavný zmysel ľudského života spočíva vo vzťahu s Bohom.

Áno! To je úplne biblický pohľad. Nemám čo dodať... zatiaľ.

MÔŽEME ZACĀT?

~~1~~

KLÚČOVÝ TEXT:

KAZ 1,1-11

Icebreaker

**Čo sa vám vybaví,
keď niekto spomenie Kazateľa?¹**

A large grid of small dots for writing or drawing.

**ALE MOC A JEJ
ÚČINKY HO ČASOM
PREMOHLI
A SKAZILI.**

Včera

**Výroky kazateľa, syna Dávidovho,
kráľa Jeruzalema.**

„Samá ničota!“ zvolal Kazateľ.

„Nie je vôbec nič!“

Všetko je iba nič.

**KAZATEĽ
(KAZ 1,1.2 VA²)**

Nikto nikdy na svete nebol múdrejší ani osvietenejší. Nie, nehovorím o Aristotelovi ani o Einsteinovi. Hovorím o Šalamúnovi, synovi Dávidovom, kráľovi Jeruzalema. Jeho príbeh sa začína v paláci a na súdnom dvore, kde sa stretávame s rôznymi spleťmi situácií a sprisahaniami, hádkami a spormi a nezabudnime ani na multietnický hárem. V takomto prostredí vyrastá Šalamún ako dôstojný princ, z ktorého sa stane ctižiadostivý panovník. Na rozdiel od ostatných kanaánskych vládcov sa na začiatku svojej vlády rozhodne zvolať ľud pred Hospodina. Lepšie rozhodnutie naozaj nemohol urobiť!

Ale moc a jej účinky ho časom premohli a skazili.

O ČOM KÁZAL?

O NIČOTE.

Hriech má umŕtvujúci účinok. Nevzdelaných ľudí mení na surové, inštinktívne bytosti. Zo vzdelaných sa stávajú ľudia schopní doviest zlo do najstrašnejších rozmerov. Šalamún bol veľmi vzdelaný. Teraz nie je priestor na to, aby som vám podrobne opísal, čo sa vtedy dialo (aj tak máme príliš veľa nesprávnych domnienok); nie je dôvod kopať hlbšie do bahna. Môžem však povedať, že jeho rozhodnutia veľmi zarmútili Božieho Ducha.

Predstavujem si Šalamúna, ako sedí na tróne. Jeho malátna a vášňami zničená tvár už neodráža krásu zbožného muža. Vášne z neho vysali život. Gniavia ho nezhody, ktoré vládnu na kráľovskom dvore. Každý jeho pohyb a myšlienku definuje slovo „závišť“. V hĺbke jeho srdca však prebleskla malá iskra zapálená Božím Duchom. A Šalamún sa rozhodol poslúchnuť ju. Vďaka nej znovu našiel Boha a dal sa presvedčiť, aby sa stal kazateľom.

Čo bolo úlohou kazateľa? Odovzdať poznanie: zhromaždiť ľudí a povedať im to, čo by mali všetci vedieť. Šalamún zvíťazil nad svojim hriechom a kajal sa. Navyše sa rozhodol uviesť do praxe vznešené umenie napomínania. Pripojil sa k Božím poslom a dostal štítok s nápisom „Kazateľ“.

O čom kázal? O ničote. Ničota je to, čo nestojí za *nič*. To, čo nestojí za to. Povrchnosť, ktorá zaplavuje náš život *bezvýznamnosťou*.

Dnes

Nikdy v dejinách takéto „nie-miesta“ nevyžadovali viac priestoru.³

FILOZOF

Počas mojich ciest po Kirgizsku sme sa na diaľnici z Biškeku do Tokmoku zastavili s priateľmi na čerpacej stanici, ktorá sa nachádzala na území nikoho. Prešli sme do Kazachstanu, ale ešte neopustili Kirgizsko! Zvláštne, však? To bol ideálny dôvod nazvať to *nie-miesto*. Výborne sme sa tam zabavili!

**TIETO NIE-MIESTA SA
VYZNAČUJÚ PLYNULOSŤOU,
POMINUTEĽNOSŤOU
A NEDOSTATKOM
SPOLUPATRIČNOSTI.**

Aké sú to *miesta*, ktoré sú *nie-miesta*? Sú to miesta bez významu, identity a sociálnych väzieb. Napríklad letiská, vlakové stanice, obchodné domy alebo diaľnice. Sú to miesta, ktorými ľudia rýchlo prejdú; miesta, kde ľudia nevytvárajú zmysluplné väzby so svojim okolím alebo s inými ľuďmi. Tieto *nie-miesta* sa vyznačujú plynulosťou, pomínavosťou a nedostatkom spolupatričnosti. To prispieva k pocitu anonymity a odcudzenia jednotlivcov, ktorí nimi prechádzajú.

V našej spoločnosti sú takéto *nie-miesta* čoraz bežnejšie a zaberajú čoraz väčšiu časť každodenného života ľudí. Vyznačujú sa nedostatkom priestoru na stretávanie a nedostatkom spolupatričnosti, zvyšujú roztrieštenosť a stratu autentických ľudských väzieb. Tieto neosobné, verejné priestory vyjadrujú, aké neisté sú sociálne väzby v súčasnosti, kde je všetko pomínavé a povrchné.

Najznepokojujúcejším aspektom *nie-miest* je, že sa vkrádajú do priestorov. Do našich priestorov. Triedy sa stávajú len prostriedkom na to, ako získať dobrú prácu (ako si myslíme). Deti sú „zaparkované“ pred svojimi telefónmi, znečivilené tiktokingom. Pri rodinných večeriach je najčastejším zvukom cvakanie klávesnice telefónu. Cirkevné bohoslužby predstavujú len akýsi prechodný čas, ktorý pomocou emocionálne „extatických“ zážitkov relativizuje hlboké a transcendentné skúsenosti a nahrádza ich stimulujúcimi zážitkami.

Okrem toho *nie-miesta* nikam nevedú, pretože to, čo nemá zmysel, nemá na ľudí vplyv a neprispieva k žiadnemu rastu.

Ako veľmi sa podobáme Šalamúnovi v jeho povrchnom a luxusnom živote! Ako veľmi musíme rozmýšľať o tom, čo Kazateľ povedal! My, *surferi* existencie, by sme mali pochopiť, čo nám Biblia a naše okolie naznačujú, aby sme mohli robiť správne rozhodnutia – rozhodnutia, ktoré nám pomôžu žiť zmysluplným životom.

Zajtra

**Šalamún bol ten chlapík
z Biblie, však?**

**MLADÝ ČLOVEK ZÁVISLÝ
OD HRY CALL OF DUTY**

Myšlienka bezvýznamnosti v knihe Kazateľ nás znepokojuje, pretože máme dojem, že sme dosiahli vrchol poznania. Pravda je však taká, že vnímame len zlomky skutočnosti; väčšina pravdy nám uniká. Sotva si uvedomujeme „makro“ realitu vesmírneho konfliktu, ktorý má univerzálne a večné dôsledky. Na druhej strane je veľmi zdravé uznať, že nemusíme vedieť všetko ani poznať všetky odpovede. Nehovorím, že by sme sa nemali snažiť hlbšie preniknúť do problematiky. Nemali by sme sa však hrať na vševetkov a myslieť si, že poznáme všetky dôvody, všetky metódy a všetky riešenia. Nemali by sme strácať zo zreteľa tieto veci:

- 1 **Zmysluplnosť.** Sme Božie deti. Boh pre nás stvoril svet plný možností. Hriech nás ničí a snaží sa nás odlúčiť od Stvoriteľa. Ale Božia láska to kompenzuje. Jednoduchá modlitba, v ktorej prosíme Boha o odpustenie alebo mu ďakujeme za jeho milosť, mení všetko od základu. Kristus premieňa našu „ničotu“ na svoje „všetko“. Kristus dáva zmysel nášmu životu.
- 2 **Cieľavedomosť.** Nevieme sa sústrediť, máme duchovnú poruchu ADHD. Naše dni sú naplnené štúdiom a prácou, láskou a smútkom, nedostatkom a nadbytkom, materializmom a duchovnom. Potrebujeme, aby naše poslanie malo nejaký cieľ. Radosť z dobrej správy evanjelia nesmie vyhasnúť. Máme sa o ňu deliť s tými, ktorí poznajú len prácu, ktorú treba vykonať; vášne, ktoré treba ovládať; dlhy, ktoré treba zaplatiť, alebo veci, ktoré chcú vlastniť. Ježiš nám dal určité poslanie, aby sme my, jeho nasledovníci, mali zmysel života.
- 3 **Celistvosť.** Jednou z najdôležitejších vecí, ktorou sa líši prázdny život od zmysluplného, je blízky vzťah s Kristom. „Ničota“ sa neprekonáva pridaním ďalšej „ničoty“, ale Ježišovým „všetkým“. Ako kresťan – a to je radikálne odlišný spôsob myslenia – verím, že Ježiš mi môže vynahradiť, čo mi chýba. On ma posilňuje, zdokonaľuje, robí láskavejším a múdrejším. A hlavne ma dopĺňa. Dopĺňa to, čo nemám a neviem dosiahnuť. Upokojuje moju myseľ. Kristus ma robí celistvým.

Šalamún bol múdry, pretože si uvedomil svoje hranice. A to je prevratné. Ale vedel aj niečo iné – že Boh dopĺňa, čo nám chýba. Preto bol najmúdrejší. Hovoril o *ničote*, aby sme si uvedomili, že Boh nám môže dať *všetko*.

MODLITBA DŇA

Drahý Otec,
život nám niekedy pripadá nezmyselný a prázdny. Prípomína nám ničotu, o ktorej píše Šalamún na začiatku knihy Kazateľ. Preto prosím, aby si dal zmysel môjmu životu. Otvor mi oči, aby som v Tebe získal múdrosť...

**OKREM TOHO NIE-MIESTA
NIKAM NEVEDÚ, PRETOŽE TO,
ČO NEMÁ ZMYSEL, NEMÁ NA
ĽUDÍ VPLYV A NEPRISPIEVA
K ŽIADNEMU RASTU.**

*„Bez ohľadu na to,
koľko toho vidíme,
nikdy nie sme spokojní.*

*Bez ohľadu na to,
koľko toho počujeme,
porozumieť nám to
nepomáha.“*

KAZATEL 1,8 (PODĽA NLT)

OTÁZKY

- ❶ Čo vás zaujalo pri čítaní tejto prednášky? Prečo?
- ❷ Šalamún začal veľmi sľubne, ale moc a jej vedľajšie účinky ho zničili. Čo môže človek urobiť, aby sa vyvaroval podobnej negatívnej skúsenosti?
- ❸ V dnešnej prednáške autor hovorí o „nie-miestach“. Dodáva: „Najznepokojujúcejším aspektom je to, že sa vkrádajú do priestorov.“ Ktoré miesta vo vašom živote sú zamorené nie-miestami? (Premýšľajte o všetkých oblastiach svojho života: práca, štúdium, domov, priateľstvá atď.) Je dôvod znepokojovať sa? Vysvetlite prečo.
- ❹ Kde v dnešnom texte nachádzate nádej?
- ❺ Čo očakávate od štúdia knihy Kazateľ?

Grid of dots for writing answers.

AKTIVITY

AKTIVITA 1: PREDSTAVENIE

Cielom tejto aktivity je predstaviť sa skupine. Striedavo sa predstavujte podľa nasledujúcich pravidiel: nesmiete prezradiť svoj vek, národnosť ani to, čím sa živíte (či už pracujete alebo študujete).

Premýšľajte o tom, ako by ste sa definovali bez toho, aby ste poskytli základné informácie o svojom živote. Namiesto toho sa zamerajte na svoje povahové črty.

Aplikácia

Bolo to ľahké? Čo vám napadlo ako prvé?

Niekedy sme takí zaujatí každodennými povinnosťami, že zabudneme, kto vlastne sme, prečo robíme to, čo robíme, a prečo sa chceme stať lepšími. Pamätajte, že okolnosti nemajú určovať nás, ale my máme rozhodovať o nich.

AKTIVITA 2: METER NA VZŤAHY

Pomôcky: meracie pásmo (alebo lano), hárky papiera, perá

- ✓ Natiahnite na podlahu meracie pásmo. Na jeden koniec napíšte slovo „známy“ a na druhý koniec slovo „priateľ“.
- ✓ Každý účastník si (viac-menej náhodne) vyberie desať ľudí zo svojho života a zhodnotí, kam by ich na natiahnutom metri alebo lane zaradil (či bližšie k „známemu“ alebo bližšie k „priateľovi“).
- ✓ Na záver diskutujte o nasledujúcich otázkach:
 - Ako ste sa s každým z týchto ľudí zoznámili?
 - Ako sa váš vzťah zmenil od vášho zoznámenia? Zbližili ste sa alebo skôr odcudzili?
 - Aké kroky môžete podniknúť, aby ste s každým z týchto ľudí prežili skutočné a zmysluplné priateľstvo?

Aplikácia

Náš život nie je naplnený len *nie-miestami*, ale čoraz častejšie sa stretávame aj s *nie-kamarátmi*. Akokoľvek zvláštne znie tento termín, vzťahuje sa na známych, s ktorými nemáme hlboký vzťah. S rozmachom sociálnych médií síce spoznávame viac ľudí, ale často s nimi máme len povrchný vzťah. Určite by sme ich nenazvali skutočnými priateľmi.

Keď ste si vytvorili mentálnu mapu svojich vzťahov s aspoň desiatimi ľuďmi, môžete ju použiť ako východiskový bod na zlepšenie svojich vzťahov. Modlite sa za týchto ľudí a snažte sa prehlbovať s nimi priateľstvo. Potom môžete svoju mentálnu mapu rozšíriť o ďalších ľudí. Venujte im svoj záujem a snažte sa nestratiť žiadneho zo svojich priateľov.

2

LEN

para

KLÍČOVÝ TEXT:

KAZ 1,12-2,26

Icebreaker

***Keď niekto hovorí o „dobrom živote“,
čo tým myslí?***

A large grid of small dots for writing.

Včera

**Videl som všetky činnosti,
ktoré sa odohrávajú pod slnkom.
A hádajte čo: všetko je prchavé;
je to ako hnať sa za vetrom.**

KAZATEL
(KAZ 1,14 VA)

To pominuteľné a povrchné prirovnáva Šalamún k vetru. Je to vynikajúce prirovnanie. Aký zmysel má „honiť sa za vetrom“? Dá sa vôbec vietor chytiť? Dnes by sme možno povedali, že niekto robí dymovú clonu. Čo na prvý pohľad vyzerá zaujímavo, v konečnom dôsledku je úplne nepodstatné. Keď Šalamún analyzuje činnosti, ktorým sa ľudia venujú, dôjde k záveru, že všetko je pominuteľné a nemá zmysel. Čo by ste si pomysleli o človeku, ktorý naháňa nárazy vetra? Pravdepodobne by ste si povedali, že s ním nie je nič v poriadku.

Prvý pojem, ktorý Šalamún skúma v súvislosti s povrchnými vecami, je nezmyselnosť života. Podáva stručnú sociálnu analýzu, ktorá ukazuje, že existuje priestor na zlepšenie kvality ľudského života. Bolo to tak vtedy a je to tak aj dnes. Tí z nás, ktorí prakticky žijú online, si neuvedomujú, ako vyzerá život väčšiny ľudí. Patríme k privilegovanej skupine tých, ktorí majú prístup k technológiám a žijú v blahobyte. Mnohým ľuďom však visí život na vlásku. Keby sme otvorili oči, uvedomili by sme si, aký je život krehký. A to je pre Šalamúna východiskový bod.

Ďalšia povrchnosť, na ktorú sa Šalamún zameriava, súvisí s časom. Čas neovládame, aj keby sme celý deň zadávali údaje do programu *Microsoft To Do*. Ľudia majú tendenciu venovať sa „mikromanažmentu“. Sú posadnutí tým, že chcú mať všetko pod kontrolou.

**JE TO PODOBNÉ AKO
CHCIEŤ CHYTIŤ VIETOR.**

**NAŠE POZNANIE JE SÚHRNOM
INFORMÁCIÍ, KTORÉ VŠAK
NEPOVEDÚ K MÚDROSTI,
AK KLÚČOVÝM FAKTOROM
NEBUDE BOH.**

Dnes

V našom svete je len málo kameňov, na ktorých môžu zápasiaci jedinci stavať svoje nádeje na záchranu a o ktoré sa môžu oprieť v prípade osobného zlyhania. Ľudské vzťahy sú pohodlne voľné, ale z rovnakého dôvodu desivo nespoľahlivé. Solidaritu je rovnako ťažké praktizovať ako pochopiť jej výhody, a jej morálne cnosti ešte ťažšie.¹

FILOZOF

Božie poňatie času je iné. Fascinuje ho kreativita, multikulturalizmus, polychrómia a dary. Boh má na všetko svoj čas. Dáva nám farebné okamihy plné krásy, aby sme mohli napredovať a rásť. Je to protiklad našej kultúry zotročenej kalendármi. Čas vnímame, trávime a užívame z pohľadu okamihu. Čas je relatívny nielen čo do kvantity, ale aj kvality.

A ešte posledná povrchnosť. Ľudia ako stvorené bytosti sú poznačení nerovnováhou hriechu. Nielen na morálnej úrovni, ale aj na úrovni vnímania. Nie sme schopní plne chápať, pretože lipneme na svojich predsudkoch. Naše poznanie je súhrnom informácií, ktoré však nepovedú k múdrosti, ak klúčovým faktorom nebude Boh. Byť stvorený totiž znamená mať Stvoriteľa. Toto prepojenie nám prináša pochopenie, nádej a množstvo možností. Úcta k Bohu objasňuje zmysel života.

Dnes by sme povrchnosť spojili s posadnutosťou imidžom, fyzickým vzhľadom a materiálnym majetkom. Môže sa prejavovať aj pripisovaním nadmernej dôležitosti značkovému oblečeniu, mobilným telefónom a rôznym doplnkom. Alebo v potrebe neustále zdieľať aktívny a vzrušujúci spoločenský život na sociálnych sieťach. Povrchnosť môže viesť k uprednostňovaniu vonkajšieho vzhľadu

**MNOHÍ ĽUDIA
SI MYSLIA, ŽE AK
CHCÚ BYŤ ZAUJÍMAVÍ,
MUSIA BYŤ INÍ.**

a spoločenského postavenia pred vnútornými vlastnosťami človeka, ako je inteligencia, charakter alebo morálne hodnoty. Nevyhnutne vedie k nezáväzným vzťahom založeným výlučne na imidži, ktorý človek ukazuje svetu.

Povrchnosť je samozrejme kultúrna záležitosť. Je ovplyvnená pravidlami a hodnotami spoločnosti, v ktorej žijeme. Preto sa musíme zamyslieť nad vlastnými prioritami a hodnotami, aby sme sa nestali obeťou rôznych nepodstatných vecí, ale radšej sa snažili o autentickjšie a zmysluplnejšie vzťahy.

Postmoderna (svet, v ktorom žijeme) môže byť pre mladého človeka zložitou a náročnou skúsenosťou. Na jednej strane sa stretávame s kultúrnou rozmanitosťou, globalizáciou a rýchlo sa vyvíjajúcimi technológiami. To môže byť pre mladého človeka, ktorý sa snaží preskúmať rôzne perspektívy a spôsoby života, stimulujúce a vzru-

šujúce. Na druhej strane môže byť náročné, keď sa musí vyrovať s neistotou a nestabilitou spôsobenou rozpadom identity a absenciou pevnej ideológie. Nedostatok spoločných hodnôt a názorov môže viesť k zmätku najmä v čase, keď sa tradičné inštitúcie ako rodina, náboženstvo a vláda nachádzajú v kríze.

V dôsledku rastúcej sociálnej nerovnosti, klimatických zmien a iných globálnych kríz, ktoré sa nás neúmerne dotýkajú, čelíme aj ďalším výzvam. V tomto zmysle je to nielen obdobie rýchlych a zložitých zmien, ale aj obdobie, keď je potrebná väčšia informovanosť na riešenie týchto výziev.

Skrátka, žijeme v dobe príležitostí a výziev pre mladých ľudí. Je dôležité byť otvorený rozmanitosti (s rešpektom), neistote (s ideami) a zložitosti (s pozitívnym prístupom) dneška, aby sme mohli čeliť výzvam a budovať udržateľnejšiu a empatickejšiu budúcnosť. Aby sme to dokázali, musíme sa zbaviť povrchnosti a ponoriť sa hlbšie do toho, čo je skutočne dôležité.

Zajtra

Práve som si kúpil stroj – a už je starý.

MLADÝ ČLOVEK
DEŇ PO BLACK FRIDAY

Nedávno sa ktosi na sociálnych sieťach pýtal, ako sa stať influencerom. Odpoveď ma prekvapila:

Žiaľ, odpoveď na túto otázku vás naozaj sklame. Ak sa chcete stať influencerom, musíte apelovať na tie najtriviálnejšie aspekty modernej kultúry, musíte v ľuďoch vzbudzovať tie najnižšie emócie a musíte predávať zmyselnosť. Každý z týchto bodov vysvetlím.

Ľudia neradi premýšľajú. Radi sa nechajú krímiť krátkymi, príjemnými, jednoduchými a priamymi myšlienkami. (Je zaujímavé, že o tom písal aj Hitler.) Preto musíte držať krok s najnovšími trendmi, či už v správach, filmoch, móde alebo akejkoľvek zábave.

Krátke a primitívne myšlienky vyvolávajú v ľuďoch silné emócie, preto vám radikálny postoj ku kontroverznému problému vždy prinesie lajky a ďalších sledovateľov, či už odporcov alebo fanúšikov. Musíte byť schopní uniesť nenávistné komentáre, ktoré budete dostávať.

Napokon, nie všetci influenceri sú zmyselní, ale všetci tým či oným spôsobom zmyselnosť predávajú. Krásne ženy sa obliekajú a ukazujú dekolty; krásni muži sa vyzliekajú a tancujú; ďalší hovoria o peniazoch, cestovaní a luxuse. Tým ukazujú, čo všetko v nás môže prebudiť nejakú túžbu.

To sú faktory, ktoré majú influenceri spoločné.

Z toho vyplývajú otázky: Aké boli charakteristiky vplyvných ľudí v dejinách? Mali hodnoty, ktoré by sme si mohli aj my osvojiť? Uvádžame niektoré ich vlastnosti.

**SKUTOČNÍ INFLUENCERI
(MÔŽEME ICH NAZVAŤ
VZORY) PRINIESLI DO
NÁŠHO SVETA ROVNOVÁHU,
SPOLUPATRIČNOSŤ
A MIER.**

- 1 / **Môžu konať ako ostatní ľudia.** Mnohí ľudia si myslia, že ak chcú byť zaujímaví, musia byť iní – a to za cenu, že zaujmú zvláštny, niekedy až smiešny postoj. Influencer nemusí byť snobský ani hrubý, aby vynikol.² Zaujímavý človek vystupuje z normálu a rastie v hodnotách ako pokora, veľkorysosť, nadšenie a empatia.

**NIKTO NEOVPLYVNIL
TENTO SVET VIAC AKO
JEŽIŠ KRISTUS.**

- 2 / Ich činy mali vplyv na iných.** Influencer má vplyv na ostatných ľudí. Niektoré osobnosti v dejinách mali negatívny vplyv – vyvolali vojny, diskrimináciu a nenávisť. Ich príbehy sa rozprávajú na základe nepravdivých informácií (najmä ak ide o nacionalizmus) alebo sa hovoriť o ich utrpení. Skutoční influenceri (môžeme ich nazvať *vzory*) priniesli do nášho sveta rovnováhu, spolupatričnosť a mier. Ich dobrota nás stále ovplyvňuje. Ich príbehy sa rozprávajú s láskou.
- 3 / Ich vplyv pretrváva.** Niektorí ľudia sú „nadčasoví“, iní len „zabávajú“. Skutočne významné činy nie sú pominuteľné, ale majú dlhú trvácnosť. Táto vlastnosť predpokladá, že sa nebudeme riadiť tým, čo je práve v móde a čo „dobro vyzerá“, ani nebudeme „stále meniť názor“. Musíme mať také názory a ideály, aby sme mohli stále žiť podľa svojho presvedčenia.

Teraz je čas pripomenúť si najväčší vzor – Ježiša.

- 1 / Normálnosť.** Ježišov príchod na tento svet nesprevádzal vesmírny ohňostroj. Narodil sa ako obyčajné dieťa v palestínskej dedine. Vyrástol ako zdravý, vyrovnaný chlapec. Zázraky nekonal z rozmaru. Nemyslel si, že je lepší ako ostatní; nechal sa pokrstiť v rieke Jordán. Nevaril si michelinské jedlá, ale živil sa chlebom a rybami. Nezomrel násilnou smrťou vo vojne, ale nechal sa ukrižovať. Jeho zmrtvýchvstanie sa neodohralo s jasotom a fanfárami, ale v hlbokom tichu. Je fascinujúce, keď sa obyčajné veci stanú neobyčajnými! Obyčajné sa mení na významné, pretože viera robí všetko opäť normálnym, aké to bolo pred hriechom.
- 2 / Vplyv.** Nikto neovplyvnil tento svet viac ako Ježiš Kristus. Ježiš svojím vplyvom nielen vytvoril svetové náboženstvo,

ale zmenil aj postoje a štruktúry. Riešenie problémov láskou (nastavenie druhého líca) nás oslobodilo od tyranie a spoločenskej závislosti od násilia. Poznanie, že spása nezávisí od osobných skutkov, ale od Ježišovej vykupiteľskej obete, nás oslobodzuje od nemožnosti zásluh a prináša nám pokoj do duše.

- 3 / Trvácnosť.** Ježiš presahuje postavenie, rasu, pohlavie a dokonca aj čas. Jeho život a poslanstvo zostávajú aktuálne po celé stáročia, pretože poslanstvo o Ježišovi je poslanstvom všetkých poslancov. V evanjeliu nachádzame semeno, ktoré kľíči a vyrastá do stáročnej pravdy. V konečnom dôsledku prekonáva legendy, pretože nie je fikciou, ale realitou.

Zaujímavý spôsob, ako prestať naháňať vietor, nemyslíte?

MODLITBA DŇA

Drahý Otec,
dnes Ťa chcem poprosiť, aby si mi ukázal, ktoré oblasti môjho života sú len „parou“. Chcem, aby Ty si bol v mojom živote najväčším influencerom, aby som sa nenaháňal za vetrom. S Tvojou pomocou chcem robiť dobré rozhodnutia. Daj mi múdrosť, aby som dokázal rozlíšiť, čo je povrchné a čo je hlboká pravda...

OTÁZKY

- ❶ Čo vás zaujalo pri čítaní tejto prednášky? Prečo?
- ❷ Podľa autora sa Šalamún zamerl na tri „povrchnosti“: krehkosť a nezmyselnosť života, čas a poznanie. Ktorá z nich vás najviac oslovila? Vysvetlite prečo.
- ❸ „Naše poznanie je súhrnom informácií, ktoré však nepovedú k múdrosti, ak kľúčovým faktorom nebude Boh... Úcta k Bohu objasňuje zmysel života.“ Ako tomu rozumiete?
- ❹ Definujte povrchnosti vo svojom živote. Čo by mohlo byť „len parou“? Povedzte o tom Bohu v osobnej modlitbe.
- ❺ Autor sa podelil o radu, ako sa stať influencerom na sociálnych sieťach. S čím súhlasíte? S čím nesúhlasíte? Kto je pre vás skutočným influencerom a prečo?

Grid of dots for writing answers.

DO HLĚBKY

OSOBNÁ VÝZVA

1. Prečítajte si Kaz 1,12–2,26.

- Podčiarknite a zvýraznite** všetko, čo vás zaujalo. Napíšte si všetky otázky, ktoré vám napadli.
- Vyberte si** jednu z otázok a skúste ju dôkladne preskúmať. Môžete použiť biblické slovníky a komentáre (požiadajte o pomoc svojho kazateľa alebo vedúceho mládeže).
- Premýšľajte.** Čo nám hovorí Kazateľ v uvedenom texte? Aká je jeho záverečná rada pre nás?

2. Premýšľajte.

V celej druhej kapitole Kazateľ neustále opakuje: „Všetko je márnosť a honba za vetrom.“ A tiež: „Niet trvalého zisku pod slnkom.“ Kazateľ sa rozhodol skúmať múdrosť i bláznovstvo (1,17; 2,3.12). K akým záverom dospel o múdrosti a bláznovstve? Ako sa Kazateľ pozerá na múdrosť a bláznovstvo v tejto časti, konkrétne vo veršoch 13–16?³

3. Prečítajte si znovu text Kaz 2,24 v rôznych prekladoch Bible.

- Ako by sme si mali v kontexte dnešného textu užívať život, aby nebol „márnosťou“?
- Ako súvisí tento úryvok s Mt 11,16–19? Čo sa dozvedáme o Ježišovi a jeho zvyku „jesť a piť“ s ľuďmi?
- Aké ďalšie príklady jedla a pitia nachádzame v Biblii a aké sú ich konotácie? (Pomôcka. Pozri 1Moj 3,4–6; Lk 22,14–20; 24,30.31; Zj 19,6–9; 22,1–2)

4. Premýšľajte.

„Pri hľadaní zmyslu života si [Kazateľ] doprial všetko, čo chcel: peniaze, sex i moc. Všetkého získal viac než ktokoľvek iný. Keď však rozmýšľal o tom, čo dosiahol a vlastnil, cítil prázdnotu.“ (Holcomb, Justin S. *Ecclesiastes. Knowing the Bible*. Crossway, s. 19. Kindle Edition)

5. Modli sa.

V dnešnom texte sa Kazateľ sústreďuje na definíciu múdrosti a prázdnotu pôžitkov, bohatstva a námahy. Päť až desať minút premýšľajte o veciach vo svojom živote, ktoré vo vás vyvolávajú pocit prázdnoty. Napíšte si ich. Povedzte o tom Bohu v modlitbe. Poproste ho, aby vám pomohol žiť zmysluplným životom pod jeho vedením.

Byť ako Ježiš

Premýšľajte o jednej vlastnosti, ktorú obdivujete na Ježišovi a ktorú by ste chceli mať (pokora, empatia atď.).

.....

.....

.....

.....

.....

Skúste ju od dnešného dňa praktizovať vo svojom živote. V akej situácii by ste chceli túto vlastnosť prejavíť? Aké konkrétne kroky môžete podniknúť?

.....

.....

.....

.....

.....

Možno budete musieť niektoré veci zanechať (napríklad pýchu, sebeckvo...):

.....

.....

.....

.....

.....

To, čoho sa vzdáme, aby sme sa viac podobali Ježišovi, nemá žiadnu hodnotu. Stojí za to zamerať sa na neho, pretože on má na nás skutočne pozitívny vplyv.

Soundtrack k tejto výzve:

Soundtrack 2

<https://bit.ly/WOP25Soundtrack2>

AKTIVITY

AKTIVITA 1: BOH MÁ VŠETKO POD KONTROLOU

Pomôcky: hárky papiera a perá

Každý účastník si vytvorí zoznam s názvom „Boh má všetko pod kontrolou“.

Nakreslite tabuľku s dvoma stĺpcami:

- ✓ Do prvého stĺpca napíšte všetky sny, ciele alebo nádeje, ktoré sa vám nespĺnili bez ohľadu na to, ako veľmi ste sa snažili.
- ✓ V druhom stĺpci sa zamyslite nad tým, či z týchto sklamaní vzišlo niečo dobré. Naučili ste sa niečo? Stalo sa niečo lepšie?

Tento zoznam si dobre odložte. Keď sa budete najbližšie cítiť zmalomyselnení, pozrite sa naň a pripomeňte si, že aj keď sa veci nevyvíjajú podľa našich predstáv, Boh má všetko pod kontrolou a stojí pri nás.

Aplikácia

Všetci sme zažili sklamanie a situácie, ktoré neboli ľahké a zmalomyselneli nás. Po čase nám však Boh ukázal požehnanie, ktoré nám priniesli. V niektorých prípadoch sa nikdy nedozvieme, prečo sa niečo stalo alebo nestalo. Napriek tomu má Boh všetko pod kontrolou. Božia múdrosť sa neriadi našimi predsavzatiami; je dokonalá. Jeho múdrosti môžeme dôverovať, ako aj tomu, že pre nás chce to najlepšie.

AKTIVITA 2: JESUS_IG

Pomôcky: smartfón alebo počítač a kreativita

Predstavte si, že by sa Ježiš rozhodol vytvoriť si účet na Instagrame, aby sa s nami spojil. Skúste si predstaviť, že ste on, a vytvorte príspevok (môže to byť reel, obrázok alebo čokoľvek iné), ako keby jeho autorom bol Ježiš.

- ✓ Hlavným cieľom je ukázať skutočné Ježišovo srdce. Najskôr je potrebné usporiadať si myšlienky a naplánovať, aké tvorivé prístupy použijete.
- ✓ Môžete použiť rôzne aplikácie (napr. Canva na obrázky, CapCut na videá atď.). Pracujte s tým, čo je pre vás najjednoduchšie.
- ✓ Po dokončení projektu môžete výsledky zdieľať na sociálnych sieťach. Nezapudnite označiť @eudyouth!

Aplikácia

Všetci máme jedinečný hlas, ktorým môžeme vzdávať Bohu česť a slávu. Nech každý z nás prejavuje jeho lásku a pravdu svojimi skutkami a slovami, aby sme mohli pozitívne vplyvať na životy ľudí v našom okolí.

3

LEN

ÚNAVA

KLÍČOVÝ TEXT:

KAZ 3,1-15

Icebreaker

***Aká bola tvoja prvá práca?
Akú z nej máš skúsenosť?
O akej práci sníváš?***

A large grid of small dots for writing or drawing.

DEŇ, KEĎ V EDENE
 KLESLA TEPLOTA
 A USCHOL PRVÝ LIST,
 ZNAMENAL ZAČIATOK
 BOJA ČLOVEKA S ČASOM
 A PRÁCOU.

Včera

**Príliš mnoho činnosti
 robí nočné múry
 a príliš mnoho slov je
 prejavom hlúposti.**

KAZATEĽ
 (KAZ 5,2)

Deň, keď v Edene klesla teplota a uschol prvý list, znamenal začiatok boja človeka s časom a prácou. Či chceme alebo nechceme, naša existencia je ohraničená. To, že jedna číslica signalizuje okamih, keď existujete alebo prestávate existovať, dáva času význam, ktorý predtým nemal. Do nášho slovníka vstúpili dátumy. Najprv sa spájali so spomienkami, neskôr s kráľmi, vojnami a víťazstvami. Ľudia pozorovali, ako plynú dni ich života a začala sa ich zmocňovať úzkosť. Ako čeliť onomu nečakanému okamihu? Alebo ešte horšie, ako čeliť onomu očakávanému okamihu? Nečakaná smrť je bolestivá, ale oveľa bolestivejšia je očakávaná. Medzitým nie je nič iné len únava vyvolaná každodennou rutinou alebo nadmernou stimuláciou. K takému záveru dospel Šalamún, keď hodnotil dôsledky toho, že človek sa stal otrokom času a nespokojivej činnosti.

Stačí sa rozhladiť okolo seba a všade uvidíte stres. Ako sme povedali, veľmi s tým súvisí náš vzťah k času a práci. Na jednej strane máme workoholikov, ktorí sú chronicky vyčerpaní a prikovaní k hodinkám TAG Heuer alebo iWatch. Na druhej strane sú tí, ktorí sa ponárajú do extázy úniku, tí, ktorí hrajú videohry alebo sledujú stovky televíznych programov v stave návykového odcudzenia, tí, ktorí sa nezaujímajú o makroideológiu, a tí, ktorí dychtivo konzumujú hi-tech novinky. Medzi tým nájdeme obrovské množstvo „nasledovníkov“ každej skupiny, ktorí nie vždy vedia, prečo ich napodobňujú. Diagnóza je jasná: máme problém, stáročný problém s časom a svojimi aktivitami.

**PRETEKY S
ČASOM SÚ NAŠÍM
KAŽDODENNÝM
CHLEBOM.**

Dnes

Jedným slovom, HNP (hrubý národný produkt) meria všetko okrem toho, kvôli čomu sa opláť znášať bolesť života.¹

FILOZOF CITUJE POLITIKA

Preteky s časom sú naším každodenným chlebom. Pre ľudí je prirodzené žiť v prítomnosti a stratiť historickú pamäť. Boj proti starnutiu mení deti na mládež, dospelých na mladých ľudí a zo starých ľudí robí strnulú mládež. Dávame prednosť synchronnému,² nie prirodzenému plynutiu času. Veda sa stala takou závislou od najnovších výskumov, že si pletie dôležité veci s modernými trendmi. A trendy sú krátkodobé. Ľudia si zdieľajú kalendáre a náš každodenný život zaplavujú množstvom alarmov a upozornení (ach, ako veľmi mi chýbajú tiché a pokojné kalendáre na stene!). Realita je teraz. Hneď teraz zdvihnite telefón. Odpovedzte ihneď. Rozhodnite sa teraz. Jedzte hneď. Hovorte teraz. Ihneď vyplňte údaje. A krok od *teraz* k *teraz ja* je pre mňa veľmi malý. Realita je v konečnom dôsledku môj problém. *Ja* musím zdvihnúť telefón. *Ja* musím dať odpoveď. *Ja* sa musím rozhodnúť. *Ja* sa potrebujem najesť. *Ja* hovorím. *Ja* odovzdávam údaje. *Ja* som len to, ako vyzerám. *Ja* vydržím len tak dlho, ako to krátkodobé *teraz*.

Uprostred tohto chaosu sme sa v dôsledku kovidu dostali k „veľkému exodu“, fenoménu, ktorý spôsobuje, že čoraz viac ľudí odchádza zo svojho zamestnania a hľadá si nové – také, ktoré im poskytnú väčšiu flexibilitu, pohodu a osobné uspokojenie. Mnohí sa rozhodli

prehodnotiť svoje priority a hľadať rovnováhu, pretože sú vyčerpaní. Vyčerpaní pandémieou, vyčerpaní nedostatkom uznania a kompenzácie. Chcú prácu, ktorá je v súlade s ich osobnými hodnotami a cieľmi. To viedlo mnohé spoločnosti k tomu, aby prehodnotili svoju politiku a stratégie na udržanie talentov. V snahe udržať si svojich zamestnancov a prilákať nové talenty im ponúkli ďalšie výhody – lepšie platy, rôzne benefity a možnosti profesionálneho rastu a rozvoja. Nechápú, že potrebou nie je viac zarábať, ale lepšie žiť. Nejde o prácu doma, ale o pocit domova. Nejde o vyvolávanie falošného nadšenia, ale o vieru, ktoré posilňuje našu nádej.

Navrhujem, aby ste „vystúpili“ z tyranie času, ktorá vám bráni tráviť čas v tichu a rozjímaní. Prestaňte s nezmyselnou konzumáciou, pretože sa stanete otrokom svojej práce. Prestaňte byť kolieskom v stroji a staňte sa celistvým človekom.

VŠETKO
KRÁSNE UROBIL
VO SVOJOM ČASE,
AJ VEČNOSŤ
IM DAL
DO MYSLE.

Zajtra

Cheem len spať.

MLADÝ ČLOVEK POČAS AKTIVITY
PO VYPITÍ DVOCH SILNÝCH KÁV

Text Kaz 3, 13 uzatvára výnimočný, neoceniteľný biblický text. V tejto kapitole je najväčší počet zmienok o čase (28–29). Zaslúži si, aby sme sa na chvíľu zastavili a naplno si ho vychutnali:

Všetko má určenú chvíľu³

a každá záležitosť pod nebom

má vhodný čas⁴:

je čas narodiť sa

a čas zomrieť,

čas sadiť

a čas vytíhať zasadené,

čas zabíjať

a čas liečiť,

čas rúcať

a čas stavať,

čas plakať

a čas smiať sa,

čas žiaľiť

a čas tancovať,

čas rozhadzovať kamene

a čas zbierať kamene,

čas objímať

a čas zanechať objímanie,

čas hľadať

a čas strácať,

čas uschovávať

a čas odhadzovať,

čas trhať

a čas zošívajť,

čas mlčať

a čas hovoriť,

čas milovať

a čas nenávidieť,

čas vojny

a čas mieru.

Aký trvalý zisk zostane pracujúcemu

z toho, s čím sa namáha?

Všimol som si zamestnanie,

ktoré dal Boh ľudským synom,

aby sa ním zapodievali.

Všetko krásne urobil

vo svojom čase,

aj večnosť im dal do mysle,

ale dielo,

ktoré Boh koná,

človek od začiatku až

do konca nevystihne.

Kaz 3, 1–11

**NIE JE TO IRACIONÁLNA
KAPITULÁCIA ANI AKT
PRISPÔSOBENIA SA,
ALE UZNANIE BOŽEJ ÚČASTI
V NAŠOM ŽIVOTNOM PRÍBEHU.**

Šalamún, ktorý to sám zažil, nám dáva kľúč, ako začať riešiť náš problém s časom: priznať si ho.⁵ Niektorí ľudia sú takí posadnutí časom, že nedozrievajú. Musíme sa zmieriť s tým, že prežijeme množstvo rôznych okamihov a musíme im čeliť s tým najlepším postojom, či im rozumieme alebo nie. Je to veľmi jednoduché. S takýmto postojom budeme môcť spolu so žalmistom povedať:

„Ja len tebe dôverujem,
Hospodin. Povedal som:
„Ty si môj Boh.
V tvojej ruke je môj čas.““
(Ž 31, 15.16)

Nie je to iracionálna kapitulácia ani akt prispôsobenia sa, ale uznanie Božej účasti v našom životnom príbehu. Postoj osobného prijatia a pochopenia. Niečo podobné čítame v Kaz 7, 14:

„V dobrý deň užívaj dobro
a v zlý deň pozri: tak prvý,
ako aj druhý urobil Boh na to,
aby človek nezistil,
čo príde po ňom.“

Zamyslite sa nad tým. Rozlišujte rôzne okamihy a vizualizujte dej. Rozšírte svoj pohľad na čas, aby ste videli, kde sa nachádzame. Nájdite si čas a prácu, ktorá vám ako ľuďom umožní rásť.

Čo teraz? Navrhujem, aby ste si tento okamih užili.

MODLITBA DŇA

Drahý Otec,
uznávam a akceptujem, že všetko má svoj čas. Som vďačný aj za to, že si vložil večnosť do našich srdc, pretože mi to dáva nádej na večnú budúcnosť s Tebou. Pomôž mi prežiť múdro každý deň, učiť sa a rásť v každej chvíli svojho života...

*„Tu je čas na všetko,
každá činnosť
pod nebom má
svoju chvíľu.“*

KAZATEĽ 3,1 (NIV)

OTÁZKY

- ❶ Čo vás zaujalo pri čítaní tejto prednášky? Prečo?
- ❷ Čo vás najviac vyčerpáva? Podelte sa o dva príklady.
- ❸ Do akej miery ste „zotročení“ časom? Máte zdravý vzťah k času a práci? S čím bojujete?
- ❹ Autor hovorí, že „boj proti starnutiu mení deti na mládež, dospelých na mladých ľudí a zo starých ľudí robí strnulú mládež“. Čo si o tom myslíte? Prečo máme tendenciu vyhýbať sa prirodzenému plynutiu času?
- ❺ Ešte raz si prečítajte text Kaz 3,1–8. Ktorá dvojica z tohto zoznamu je vám v tomto období vášho života najbližšia? Vysvetlite prečo.

Grid of dots for writing answers.

DO HLĚBKY

OSOBNÁ VÝZVA

- Napište.** Kaz 3,1–8 je báseň o rôznych obdobiach života. „Všetko má určenú chvíľu a každá záležitosť pod nebom má vhodný čas“ (verš 1). Vžite sa do úlohy „kazateľa“ a napíšte báseň, ktorá bude vystihovať obdobia, ktoré ste doteraz v živote prežili, i to, čo ste sa naučili.
- Prečítajte si** Kaz 3,11.
 - Čo pre vás znamená, že „všetko krásne urobil vo svojom čase“?
 - Na akú teologickú pravdu o Bohu poukazuje text Kaz 3,9–15?
 - V druhej časti verša Kazateľ hovorí, že hoci Boh vložil večnosť do našich sŕdc, my ľudia nevidíme celý rozsah jeho diela. K akým záverom vás to privádza?
- Prečítajte si** nasledujúce citáty a zamyslite sa nad nimi:
 - „Prítomnosť je bod, v ktorom sa čas dotýka večnosti“ (C. S. Lewis. [2013]. *Image and Imagination*. Cambridge University Press, s. 352).
 - „Všetko, čo nie je večné, je večne zastarané“ (C. S. Lewis. [1960]. *The Four Loves*. New York: HarperCollins Publishing, s. 176).
 - „Budovanie charakteru je celoživotné dielo. Keby si to všetci uvedomili, keby všetci pochopili, že o svojom večnom živote alebo večnej záhube rozhodujeme individuálne, aká zmena by nastala!“ (Ellen G. Whiteová, 1961. *Our High Calling*, Washington, D.C.: Review and Herald Publishing Association, s. 84).
- Pamätajte na** Božie zaslúbenia.
 - Aké zaslúbenia vám prichádzajú na myseľ v súvislosti s pozitívnym pohľadom na život v každom jeho období (a tiež do budúcnosti)? (Pomôcka: Mt 6,34; Jak 4,13–15; Rim 8,28; Ef 2,10; Iz 55,11).
 - Napište si** zaslúbenie, ktoré si chcete dnes zapamätať. Naučte sa ho naspamäť. Môžete naň tiež zložiť pieseň alebo vytvoriť umelecký projekt.
- Premýšľajte.** Čo vás v dnešnom texte najviac oslovilo? Svoje myšlienky **zhrňte** do krátkeho odseku.
- Modlite sa.** Vráťte sa k básni, ktorú ste napísali v bode 1, a použite ju ako základ pre svoju modlitbu. Porozprávajte sa s Bohom o tom, čo aktuálne prežívate, a poprosťte ho o múdrosť a silu, aby ste to zvládli a videli pritom jeho „krásu“.

Deaktivácia funkcie „Autopilot“

V dnešnej prednáške sme sa zamýšľali nad neustálym tlakom, ktorý pociťujeme v súvislosti s tým, ako plynie čas. Často vyhľadávame rôzne vzdelávacie kurzy, aby sme si zabezpečili dobrú prácu, ktorá nás bude živiť. Vzdelávať sa začíname už v detstve. Postupne sa stávame stále viac nezávislými a máme možnosť venovať sa rôznym záujmom (šport, hudba, koničky...). Nikto nás však nenaučil efektívne hospodáriť s časom. Zvykli sme si, že nám vždy niekto povie, čo máme a nemáme robiť, ale nie vždy nám poradí, ako si správne zorganizovať svoj čas.

Odporúčame vám, aby ste vyplnili uvedený plánovač. Pomôže vám zistiť, koľko času venujete rôznym oblastiam svojho života. Za každú hodinu, ktorú venujete jednotlivým činnostiam, vyfarbíte jedno políčko. Táto pomôcka vám ukáže, ako vyvážené sú vaše aktivity a či potrebujete niektoré oblasti upraviť.

	1 h	1 h	1 h	1 h	1 h	1 h	1 h
Čítanie Biblie							
Modlitba							
Škola alebo práca							
Šport							
Priatelia							
Záujmová činnosť 1							
Záujmová činnosť 2							

Soundtrack k tejto výzve:

Soundtrack 3

<https://bit.ly/WOP25Soundtrack3>

AKTIVITY

AKTIVITA 1: MÔJ ŽIVOT AKO JENGA

Pomôcky: stavebnica Jenga

Prvá časť: Pád veže

1. Rozdajte účastníkom drevené diely Jenga. Každý účastník ich musí mať niekoľko.
2. Požiadajte každého účastníka, aby ku každej kocke priradil činnosť, ktorej venuje čas (jeden účastník nemôže opakovať tú istú činnosť dvakrát, musí byť iná).
3. Každý účastník striedavo umiestňuje jeden alebo dva diely na vežu a hovorí, čo každý diel predstavuje. Cieľom je robiť to rýchlo, v dôsledku čoho sa veža začne kývať a ďalší účastník má problém umiestniť svoje diely bezpečne.
4. Pokračujte v hre, kým veža nespadne.

Druhá časť: Stavba veže

Budeme postupovať rovnako ako v prvom prípade, ale tentoraz je cieľom postaviť zo všetkých dielov Jenga stabilnú vežu.

Aplikácia

Premýšľajte o tom, ako nás nerovnováha v našich činnostiach a zle nastavené priority môžu priviesť do stavu chaosu. Ak sa však budeme riadiť biblickou zásadou „všetko má svoj čas“, dokážeme si svoj život lepšie zorganizovať. Vysvetlite účastníkom, že podobne, ako sa dajú jednotlivé diely ukladať v dokonalej rovnováhe, aj Biblia nám chce zásadou „všetko má svoj čas“ pomôcť žiť v rovnováhe.

AKTIVITA 2: NÁDHERNÝ ŽIVOT

Pomôcky: tabuľa pre každý tím (alebo písacie potreby), zoznam aktivít, ktoré pôjdu do aukcie

Priklady činností: detstvo, hranie sa s hračkami, modlitba, sledovanie televíznych programov/filmov, čítanie Biblie, štúdium, cestovanie, trávenie času s rodičmi, misia v inej krajine, život s deťmi, práca, čas pre seba, návšteva bohoslužieb, trávenie času s priateľmi, obľúbené hobby...

1. *Príprava:* Rozdeľte skupinu do tímov. V aukcii dostane každý tím 80 rokov, ktoré môže stráviť rôznymi činnosťami alebo etapami života.
2. *Pravidlá:*
 - ✓ V aukcii sú k dispozícii aktivity ako detstvo, práca, cestovanie atď.
 - ✓ Tímy sa rozhodnú, koľko rokov chcú stráviť pri každej položke, a číslo (roky) napíšu na tabuľu.
 - ✓ Tímy zároveň ukážu, koľko rokov sú ochotné „zaplatiť“ za túto činnosť.
 - ✓ Vyhráva tím, ktorý pri danej položke uviedol najvyšší počet rokov. Príslušný počet musí odpočítať od svojho aktuálneho súčtu rokov.

Keď všetkým tímom dôjdu roky alebo už nebudú mať žiadne činnosti do aukcie, každý tím sa zamyslí nad výsledkami a zanalyzuje činnosti, ktorými trávi svoj život, na základe toho, čo v aukcii vyhral.

Aplikácia

Premýšľajte o rozhodnutiach jednotlivých skupín:

- ✓ Ako ste využili svoj čas?
- ✓ Čo ste obetovali a čo uprednostnili?
- ✓ Čo znamená „žiť dokonalým životom“?

Aj keď sme v hre nemohli venovať svoje roky všetkým činnostiam, v reálnom živote máme možnosť venovať svoj čas všetkému, čo je cenné a dôležité.

LEN
omyly
a nedostatky

KLÍČOVÝ TEXT:

KAZ 3,16 - 4,3

Icebreaker

***Keby ste mohli zo sveta odstrániť
jednu vec, čo by to bolo?***

A large grid of small dots for writing.

MÚDROŠŤ {...}

KONÁ PODEA TOHO,

ČO JE SPRÁVNE

A ČO JE

SPRAVODLIVÉ.

Včera

**Čo sa deje, to sa už stalo,
a čo bude, aj to už sa niekedy stalo,
ale Boh bude po každom vyžadovať,
aby sa zodpovedal za to, po čom dychtí.**

KAZATEĽ
(KAZ 3,15 VA)

Múdrošť v knihe Kazateľ súvisí s tým, čo je správne a spravodlivé. Múdry človek sa v živote riadi dobrom, preto sa nenechá vykoľajiť situačnou etikou ani omylmi. Skutočne otvorená myseľ je spojená s vernosťou – a to ju robí hlbokou. Šalamún poukazuje na to, že v tomto svete sa stretávame aj s nespravodlivosťou (Kaz 3,16) a že je súčasťou jeho štruktúry (5,7). Kým spravodliví rýchlo zomierajú, bezbožní žijú dlho (7,15). Zdá sa, že je to v rozpore s tým, čo napísal v Prísloviach. To nás núti zamyslieť sa.

- Ako môže hovoriť o vytrvalosti spravodlivých, keď svet je ovládaný životným štýlom bezbožných? (Prís 10,30)
- Prečo sú spoločenské štruktúry nespravodlivé, keď za vládou kráľov stojí Boh? (Prís 8,15)
- Prečo spravodliví zomierajú skôr, keď práve spravodlivosť vedie k životu? (Prís 11,19; 12,28; 21,21)

Vysvetlenie pravdepodobne nájdeme v Kaz 3,15, kde je napísané, že zatiaľ je to tak, ale Boh zaznamenáva všetko, čo sa deje. Inými slovami, Boh bude posudzovať, čo je nemorálne. Takýmto spôsobom nám chce pripomenúť, že nakoniec zavládne spravodlivosť. Kazateľ sa zameriava len na jednu etapu našich dejín – na tú, ktorá je postihnutá hriechom. Príslovia odkazujú na konečný obraz sveta, v ktorom už nebude existovať žiadna nespravodlivosť.

Spojler: Na novej zemi Boh „zotrie z očí každú slzu a smrť už viac nebude, ani smútok, ani nárek, ani bolesť už nebude, lebo čo bolo skôr, sa pomínulo“ (Zj 21,4).

BOH „ZOTRIE

Z OČÍ KAŽDÚ

SLZU“.

Dnes

Vždy je tu možnosť zvaliť vinu za nedosiahnutý výsledok na nesprávne rozhodnutie, než priznať, že sme nevyužili príležitosti, ktoré sa nám ponúkali.¹

FILOZOF

Možno preto hovoria proroci tak často o spravodlivosti – o spravodlivosti, ktorú prinesie Mesiáš (Izaiáš), ktorá nesie meno Hospodina (Jeremiáš), ktorá odpúšťa tým, ktorí sa kajajú (Ezechiel), ktorá súdi národy (Daniel), ktorá mení štruktúry (Amos) a ktorá je nevyhnutnou súčasťou viery (Micheáš). Tento posledný prorok napísal, ako by sa malo správať Božie dieťa: „Hospodin ti oznámil, človeče, čo je dobré a čo žiada od teba: len zachovávať právo, milovať láskavosť a v pokore chodiť so svojím Bohom“ (Mich 6,8). Tri veci, na ktorých možno vybudovať nový svet. Možno ich teraz nezvládneme dokonale, ale môžeme aspoň položiť základ inej reality.

Teraz je čas zastaviť sa, analyzovať svoje názory na svet a v prípade potreby ich zmeniť. Aj keď chceme robiť správne veci, musíme byť opatrní, pretože sme omylní. (Múdrostou oplývajú tí, ktorí vedia, kto sú a nehanbia sa to priznať!) Správne veci majú pozitívny vplyv na spoločné dobro a sociálnu spravodlivosť. Privádzajú nás k poznaniu, že *sme ľudia*. Múdri ľudia vytvárajú štruktúry na zlepšenie, konsenzus a rast. Múdri ľudia sa zaoberajú realitou; rozoznávajú potenciál a sú schopní transformácie. Múdri ľudia myslia aj na druhých.

Nedostatky v spoločnosti – či už v pracovnej, vzdelávacej, sociálnej alebo právnej oblasti, sa prejavujú rôznymi spôsobmi. Na pracovisku sa môžete stretnúť s tým, že vás budú diskriminovať v snahe získať prácu alebo v spôsobe, ako sa k vám budú správať. Ľudí zvyknú prehliadať pre ich vek, národnosť alebo pohlavie. To im bráni v profesionálnom rozvoji. Majú pocit, že v práci nie sú docenení. V oblasti vzdelávania sa môžete stretnúť s nedostatočnou dostupnosťou k vysokoškolskému vzdelaniu alebo s nedostatkom zdrojov na odbornú prípravu. V sociálnej oblasti môžete trpieť sociálnym vylúčením, nedostatočnou dostupnosťou k zdravotnej starostlivosti alebo bývaniu, nedostatkom príležitostí alebo kriminalizáciou v dôsledku sociálnych predsudkov. V právnej oblasti môžete čeliť nerovnosti pred zákonom alebo nedostatočnej dostupnosti k spravodlivosti v dôsledku sociálnych alebo ekonomických prekážok. Stručne povedané, nespravodlivosť sa prejavuje rôznymi spôsobmi a v rôznych oblastiach života. Ovplyvňuje našu pohodu, osobný rast a zmysel pre spravodlivosť a férovosť v spoločnosti, v ktorej žijeme.

Ale to sa môže zmeniť.

ÁNO, NESPRAVODLIVOSŤ

EXISTUJE. ALE AKO VERIACI

LUDIA TO NEMÔŽEME

NECHAŤ LEN TAK. MUSÍME

JU ZDOKUMENTOVAŤ

A USILOVAŤ O ZMENU.

Zajtra

Je to tvoja vina!

TÍNEDŽER S ADHD

Každý rok sa 19. marca koná vo Valencii (Španielsko) veľmi originálna slávnosť s názvom „Fallas“. Slovo „falla“ je odvodené od „fallo“, čo v španielčine znamená nedostatok, zlyhanie alebo omyl. Od toho je odvodený aj názov tejto slávnosti. Počas celého roka umelci Fallas („falleros“) vyrábajú papierové figúrky, ktoré znázorňujú nedostatky, ktoré sa v krajine stali. Určite tušíte, že mnohé súvisia s politikou a sociálnou alebo environmentálnou nespravodlivosťou. Tieto „umelecké diela“ sú inštalované na rôznych námestiach v meste. Vzbudzujú obdiv a komentáre okoloidúcich. Večer 19. marca je „nit del foc“ (noc ohňa), okamih, keď sú všetky *fallas* spálené. Ide o symbolický čin, ktorý chce povedať, že zlo musí byť identifikované a odstránené.

Áno, nespravodlivosť existuje. Ale ako veriaci ľudia to nemôžeme nechať len tak. Musíme ju zdokumentovať a usilovať o zmenu. Robme svet lepším miestom najlepšie, ako vieme.

Nie, k nespravodlivosti nedošlo vždy vinou niekoho iného. Musíme sa ozvať a niečo urobiť. V našom srdci znejú Micheášove slová a my túžime po spravodlivosti. Ako ju však dosiahnuť? Podelím sa s vami o niekoľko nápadov. Začnime tými, ktoré navrhuje Teresa Santiago Oropeza, keď hovorí o nespravodlivosti:

Na tieto obavy neexistujú jednoduché odpovede a nechcem túto úvahu predlžovať. Chcela by som len poukázať, že v každom prípade existujú určité podmienky, bez ktorých sa mi zdá nemožné dosiahnuť pokrok v správnom morálnom zmysle. Spomeniem aspoň niektoré. Po prvé, vytvoríť a posilniť väzby *solidarity* založené na uznaní zla spôsobeného nespravodlivosťou, teda opustiť ochrannú sféru pasívnej nespravodlivosti, pre-

tože sociálna nespravodlivosť sa týka všetkých. Po druhé, *uznať hodnotu alebo dôstojnosť každého jednotlivca bez ohľadu na jeho sociálny alebo etnický pôvod*. Napokon si musíme uvedomiť, že *zlo spôsobené sociálnou nespravodlivosťou treba napraviť*, aby neohrozovalo životaschopnosť spoločnosti, ako ju poznáme – ako miesta, kde sa podľa sokratovského učenia formujeme ako ľudské bytosti a občania.²

Uvediem niekoľko praktických nápadov:

- 1. Dobrovoľníctvo.** Zapojte sa do programov na podporu ľudských práv a boja proti nespravodlivosti. Napríklad staňte sa členom organizácie ADRA.
- 2. Mimovládne organizácie.** Podporujte organizácie, ktoré presadzujú sociálnu spravodlivosť a rovnosť.
- 3. Informovanosť.** Získajte informácie o týchto problémoch, aby ste dosiahli pozitívnu zmenu v spoločnosti.
- 4. Protesty.** Zúčastnite sa na verejných akciách, ktoré upozorňujú na nespravodlivosť a navrhujú spôsoby, ako dosiahnuť zmenu.

- 5. Dary.** Finančne podporujte organizácie, ktoré sa usilujú o spravodlivosť a rovnoprávnosť.
- 6. Závazok.** Osobne podporujte a konajte v prospech prehladaných a zraniteľných komún.
- 7. Vžite sa do ich situácie.** Uplatňujte empatiu a rešpekt a propagujte kultúru solidarity.
- 8. Každý deň.** Podnikajte konkrétne kroky v každodennom živote na podporu spravodlivosti: buďte udržateľným spotrebiteľom, rešpektujte prírodu, snažte sa o pozitivnosť, buďte láskaví atď.

Ako povedal Desmond Tutu: „*Odpustenie a zmierenie nie sú o predstieraní, že veci sú iné, ako sú. Nejde o to, aby sme sa potľapkávali po plecích a zatvárali oči pred krivdou. Skutočné zmierenie odhaľuje hrôzu, zneužívanie, bolesť, ponižovanie a pravdu. Niekedy to môže situáciu ešte viac zhoršiť. Je to riskantný krok, ale stojí za to, pretože nakoniec dôjde ku skutočnému uzdraveniu a situácia sa vyrieši. Falošné zmierenie môže priniesť len falošné uzdravenie.*“³

Podme na to! Urobme tento svet lepším!

ZLO SPÔSOBENÉ SOCIÁLNOU

NESPRAVODLIVOSŤOU

TREBA NAPRAVIŤ.

MODLITBA DŇA

Drahý Otec,
na tomto svete je veľa nespravodlivosti. Dotkni sa môjho srdca, aby som nebol voči nej ľahostajný. Chcem robiť to, čo je správne, milovať milosrdenstvo a pokorne chodiť pred Tebou, ako povedal Micheáš. Pomôž mi nájsť spôsob, ako to prakticky robiť každý deň...

*„Pomáha mi táto vec:
V pravý čas bude
Boh súdiť každého,
dobrého i zlého,
za všetky jeho skutky.““*

KAZATEĽ 3,17 (PODĽA NLT)

DO HLĚBKY

OSOBNÁ VÝZVA

1. Prečítajte si Kaz 3,16.17.

- a. V hriešnom svete ľudia zažívajú zlo a nespravodlivosť (3,16). Ako je to podľa verša 17 možné tolerovať? Ktoré ďalšie pasáže Písma hovoria o tom, že zlé a nespravodlivé jedného dňa pocítia konečnú Božiu spravodlivosť?⁴

2. Zistite viac o chápaní spravodlivosti v Biblii. Zrealizujte jeden (alebo všetky) z nasledujúcich návrhov:

- a. **Prečítajte si 2. kapitolu knihy „Hospodinovi patrí zem i to, čo ju naplňa...“: Sme povolaní starať sa o stvorenie.** Na stiahnutie tu: <https://bit.ly/WOP25downloads>
 b. **Pozrite si video „Justice“ od Bible Project:** <https://bibleproject.com/explore/video/justice/>
 c. **Prečítajte si článok „Spravodlivosť v Biblii“ od Timothyho Kellera:** <https://quarterly.gospelinlife.com/justice-in-the-bible/>

3. Premýšľajte. „Toto je pôst, ktorý sa mi páči: Uvoľňovať nespravodlivo nasadené putá, rozlámať jarmo otroctva, prepustiť utláčaných na slobodu a rozbiť každé jarmo, lámať svoj chlieb hladujúcemu, zaviesť do domu biednych tulákov. Preto, keď uvidíš nahého, zaodej ho a pred svojím príbuzným sa neskrývaj. Vtedy zažiarí tvoje svetlo ako zora a tvoja rana sa rýchlo zacelí. Pred tebou pôjde tvoja spravodlivosť a za tebou Hospodinova sláva. Vtedy budeš volať a Hospodin ti odpovie, budeš volať o pomoc a on ti povie: „Tu som!““ (Iz 58, 6–9)

4. Premýšľajte. „Mnohí ľudia hovoria: ‚Nemôžem veriť v Boha, keď vidím toľko nespravodlivosti vo svete.‘ Ale je tu Ježiš, Boží Syn, ktorý vie, aké to je byť obeťou nespravodlivosti, postaviť sa proti moci, čeliť skorumpovanému systému a byť za to zabitý. Vie, aké to je byť nespravodlivo týraný a zabitý. Nie som si istý, či sa nesnažíte veriť v Boha, ktorý je vzdialený nespravodlivosti a útlaku. Ale kresťanstvo od vás nežiada, aby ste verili v takého Boha. Preto mohol kresťanský spisovateľ John Stott povedať: ‚Nemohol by som veriť v Boha, keby nebolo kríža. Ako by mohol človek v reálnom svete bolesti uctievať Boha, ktorý je voči nej imúnny?‘“ (Timothy Keller. *Generous Justice: How God’s Grace Makes Us Just.* [2010]. New York: Riverhead Books, s. 187.)

5. Modlite sa. „Bože, daj mi pokoj, aby som prijal veci, ktoré nemôžem zmeniť, odvahu, aby som zmenil veci, ktoré zmeniť môžem, a múdrosť, aby som ich vedel rozlíšiť.“

Urobme tento svet lepším miestom

Všetci vieme, že Boh nakoniec nastolí na tomto svete spravodlivosť (Kaz 3,15). Čo je teda našou úlohou? Máme len čakať a nič nerobiť? Ako sme povedali, nespravodlivosť nesmieme prehliadať. Skúsme preto postupovať podľa krokov, ktoré navrhuje Teresa Santiago Oropeza:

1. **Posilňujme vzájomnú solidaritu.** Všetci sme niekedy zažili nespravodlivosť. Zároveň by sme si mali uvedomiť, že aj my môžeme byť (aktívne alebo pasívne) niekedy príčinou nejakej nespravodlivosti.
2. **Uznajme hodnotu a dôstojnosť každého jednotlivca bez ohľadu na jeho sociálny alebo etnický pôvod.** Ľuďom by sa mala prejavovať úcta a rešpekt. Tento postoj však musíme najprv zaujať v našich myšlienkach. (Bez ohľadu na to, kto si, zaslúžiš si svoju úctu.) Potom sa určite odrazí aj v našich činoch.
3. **Uznajme, že zlo spôsobené sociálnou nespravodlivosťou musí byť napravené.** Nezostávajme voči nemu ľahostajní. To najmenej, čo môžeme urobiť, je uznať nespravodlivosť a konať tak, aby sa tento svet stal lepším miestom pre život.

Pokúsme sa to teraz uplatniť v praxi. Predstavte si niekoho vo svojom okolí a porozmýšľajte, akej nespravodlivosti by mohol čeliť v rôznych oblastiach svojho života (pracovnej, školskej, sociálnej alebo právnej). Rozmýšľajte, ako by mohli rôzne situácie ovplyvniť pohodu tohto človeka, a prejavte mu empatiu. Premýšľajte o konkrétnych veciach, ktoré môžete urobiť, aby ste mu dali najavo, že vám na ňom záleží.

Niekedy môže úctivé správanie k ľuďom spôsobiť veľkú zmenu. Aj keď často nepoznáme všetky okolnosti, môžeme zmeniť svoj postoj. Boh pozná naše životy a chce, aby sme robili to najlepšie, čo môžeme. On sa postará o zvyšok.

Soundtrack k tejto výzve:

Soundtrack 4

<https://bit.ly/WOP25Soundtrack4>

AKTIVITY

TOVÁREŇ NA PENIAZE

Pomôcky:

- ✓ listy papiera (niektoré so zvláštnymi tvarmi), nožnice, perá a tašky
- ✓ jedna bankovka v hodnote päť eur (ako vzor)

1. Jeden z vás nerovnomerne rozdelí listy papiera, perá a nožnice do rôznych tašiek (maximálny počet listov papiera v taške je dva, minimálny jeden; to isté s nožnicami: maximálne 5, minimálne 1).
2. Vytvorte štyri alebo viac skupín (v závislosti od počtu účastníkov). Každá skupina dostane náhodne jednu z tašiek.
3. Cieľom je vyrobiť čo najviac päťeurových bankoviek (pozri ukážku) za desať minút. Vyhráva tím, ktorý ich vyrobí najviac. Bankovky musia mať rovnakú veľkosť ako vzor a na prednej i zadnej strane musia mať číslicu 5. Na každej by malo byť napísané meno jedného z účastníkov. Takto sa do hry zapojí každý.
4. Skupiny sa môžu medzi sebou rozprávať a dokonca si vymieňať materiály alebo si ich dávať ako darčeky.

Aplikácia

Cieľom tejto aktivity je ukázať, že niektorí ľudia mali na začiatku viac materiálu a pomôcok, čo im uľahčilo dosiahnutie konečného cieľa – získať viac bankoviek než ostatné tímy. Táto situácia nás upozorňuje na to, že hra bola od začiatku neférová, keďže tašky boli rozdelené náhodne a nikto si nemohol vybrať počiatkové podmienky. To isté sa deje aj v živote. Mnohé okolnosti v živote si nemôžeme vybrať. Ale podobne ako pri tejto aktivite, dôležité je byť realistom a priznať si nespravodlivosť, ktorej čelíme. Rovnako ako v hre však všetci máme možnosť podeliť sa s ostatnými o to, čo máme. Môžeme urobiť niečo pre to, aby sme nerovnosť, ktorá v spoločnosti existuje, minimalizovali. Modlite sa, aby vám Boh pomohol rozpoznať tieto situácie a dal vám odvahu stať sa nositeľmi zmeny tvárou v tvár nespravodlivosti.

5

LEN
pôžitok

KLÚČOVÝ TEXT:

KAZ 5,8-6,9

Icebreaker

***Keby vám niekto dal milión dolárov,
čo by ste s nimi urobili?***

A large grid of small dots for writing answers.

Včera

Povedal som si:

**„Pod', vyskúšaj všetky potešenia
a raduj sa z toho, čo je dobré.“**

A hľa, aj to všetko bolo ničotou.

Povedal som smiechu: „Blázníš!“

a potešenie: „Aký to má zmysel?“

KAZATEĽ

(KAZ 2,1.2 VA)

Šalamún prekročil hranicu a bol v tom po krk. V Prvej knihe kráľov 11,1–5 je napísané:

„Kráľ Šalamún miloval mnohé cudzinky: faraónovu dcéru, Moábčanky, Ammónčanky, Edómčanky, Sidončanky, Chetitky. Pochádzali z národov, o ktorých vydal Hospodin Izraelitom zákaz: „Nestýkajte sa s nimi a ony nech sa nestýkajú s vami. Mohli by nakloniť vaše srdce k svojim bohom.“ Šalamún k nim prilipol

láskou. Mal sedemsto urodzených žien a tristo vedľajších žien. Jeho ženy mu odvrátili srdce. Keď Šalamún zostarel, ženy v ňom vzbudili taký záujem o iné božstvá, že prestal byť plne oddaný svojmu Bohu Hospodinovi, ako bol jeho otec Dávid. Šalamún chodil za Aštartou, bohyňou Sidončanov, za Milkómom, ohavou Ammónčanov.“

Šalamún zamenil pravú lásku (k Hospodinovi) za obyčajnú, nízku vášeň (k Aštarte).¹ Niekoľko rokov žil ako pôžitkár a zhýralec. Robil len to, čo chcel. Vôbec mu nevadilo, že porušuje morálne pravidlá.

Láska – na rozdiel od obyčajnej vášne – je intenzívny a vzrušujúci zážitok. Láska spája človeka s človekom na hlbšej úrovni. Je to sila, ktorá vás núti byť druhému človeku nablízku, zdieľať s ním spoločné chvíle a robiť všetko pre to, aby bol šťastný. Láska je o úcte, dôvere a oddanosti.

VÁŠEŇ NEMÁ

RIADIŤ VAŠE

KONANIE

A ROZHODNUTIA

V ŽIVOTE.

**JE VEĽMI DÔLEŽITÉ
NÁJSŤ ROVNOVÁHU MEDZI
UŽÍVANÍM SI ŽIVOTA
A STAROSTLIVOSŤOU
O SEBA.**

Dnes

***V konzumnej spoločnosti
sa stáva žiadaným
a vyhľadávaným tovarom to,
na čom sú založené
sny a rozprávky.³***

FILOZOF

Vášeň pre vlastné potešenie nie je dobrý základ pre dlhodobý a pevný vzťah, v ktorom by sa mali dvaja ľudia navzájom podporovať, starať sa o seba a pomáhať si rásť. Vášeň nemá riadiť vaše konanie a rozhodnutia v živote. Je zážitok, ktorý nestojí za to, aby ste ho mali, pretože neprináša šťastie ani naplnenie.

Šalamún vymenil radosť za chvíľkovú vášeň. Ellen G. Whiteová napísala:

„Šalamún vďačne uznal moc a láskavosť toho, ktorý ‚prevyšuje všetkých‘ (Kaz 5,8), a kajúcne sa začal vracieť k vznešenému ideálu čistoty a svätosti, od ktorého sa tak žalostne odvrátil. Už nemohol dúfať, že unikne zhubným následkom hriechu a myseľ zbaví spomienok na život prežitý v honbe za hriešnymi záľubami; no všemožne chcel odrádzať iných od páchania nerozvážnych činov. Pokorne vyznal, že si počínal nerozumné, a preto varovne napomínal iných pred neodvratnou záhubou, do ktorej ich mohol zviest zákerný vplyv jeho zlého príkladu.“²

Aká úžasná zmena! Silná skúsenosť pre Šalamúna a veľká príležitosť pre nás.

Žijeme v dobe hedonizmu. Hľadáme potešenie pre potešenie. Je to kultúra sympatií a antipatií. Hedonizmus vyžaduje, aby sme svoje túžby a pôžitky uspokojovali prostredníctvom intenzívnych zmyslových a emocionálnych zážitkov. Zábava, dobrodružstvo, sloboda a experimentovanie bez hraníc sú len špičkou ľadovca pre tých, ktorých život závisí od tejto nepretržitej stimulácie. Možno je to spôsob, ako chcú uniknúť z každodennej rutiny a od povinností. Alebo príležitosť užiť si prítomnosť a vyskúšať, čo ponúka život. Potešenie pre potešenie má však negatívne dôsledky – nedostatok zodpovednosti, zanedbávanie vlastného zdravia a neustála závislosť od prchavých pôžitkov, ktoré v konečnom dôsledku vedú k nespokojnosti. Preto je veľmi dôležité nájsť rovnováhu medzi užívaním si života a starostlivosťou o seba, aby sme mohli žiť plnohodnotným a spokojným životom.

Zdá sa, že dnes platí vzorec „rozkoš = sex“. Ale rovnako, ako v Šalamúnových časoch, nie je to správny vzorec. Zamyslite sa nad týmto výrokom Volkmar Siguscha:⁴

Všetky formy intímnych vzťahov, ktoré sú v súčasnosti v móde, majú rovnakú masku falošného šťastia... Ak by sme sa na ne pozreli zblízka a strhli masky, našli by sme nenaplnené túžby, narušené nervy, sklamanú lásku, bolesť, strach, osamelosť, vinu, pokrytectvo, egoizmus a nutkanie opakovať to... Výkon nahradil zážitok, fyzické je in, metafyzické je out...⁴

NÁSLEDKY POVRCHNEJ

LÁSKY MÔŽE

VYLIEČIŤ LEN NEŽNÁ

LÁSKA DUCHA

SVÄTÉHO.

Do smrti si budem pamätať jej smutnú tvár a zanedbaný vzhľad. Žila intenzívne. Drogy na nej zanechali stopu – reaguje pomalšie. Jej minulé lásky a trápenia, medzi ktoré patrilo aj niekoľko nechcených potratov, ju ťažili každý deň. Nezmyselné radosti jej mladosti si vybrali svoju daň. Iskra, ktorá trvala sekundu, viedla k rokom temnoty. Bol som mladý kazateľ a nemal som žiadne skúsenosti vo vzťahoch (pretože tieto veci sa nedajú vyriešiť systematickou teológiou ani jazykom Biblie). Nedokázal som sa s ňou podeliť o skutočnú lásku, o Kristovu lásku. Dodnes to ľutujem. Pretože následky povrchnej lásky môže vyliečiť len nežná láska Ducha Svätého. Áno, stále budeme spomínať na to, čo sme prežili, ale útechu nájdeme v odpustení a túžbe, aby sa aj iní stretli s Ježišom. Ellen G. Whiteová o tom napísala:

„Pravý kajúcnik nezabúda na hriechy, ktoré v minulosti napáchal. Aj keď našiel pokoj, svoje chyby nezľahčuje. Stále ma na zreteli tých, ktorých jeho príklad zvedol k zlému, a všemožne ich chce priviesť späť na pravú cestu. Čím jasnejšie je svetlo, ktoré ho teraz osvecuje, tým silnejšie túži usmerniť kroky iných na správnu cestu. Nie je ľahostajný k vlastnému svojvoľnému správaniu, nezľahčuje svoju nepravosť, ale výstražne upozorňuje iných na nebezpečenstvo.“⁵

Neviem, kde sa práve teraz v živote nachádzate. Ale viem, že nech ste kdekoľvek, môžete prísť k Ježišovi, pretože vždy je tu pre vás. Nepochybujte o tom.

**TO, ŽE SA VÁM NIEČO
PÁČI, NEZNAMENÁ,
ŽE JE TO DOBRÉ.**

Zajtra

Je to dobré, pretože sa mi to páči.

**MLADÝ MUŽ, KTORÉMU
IDE HLAVNE O POTEŠENIE**

To, že sa vám niečo páči, neznamená, že je to dobré. V skutočnosti je veľa vecí, ktoré sa nám páčia, no môžu nám škodiť. Navrhujem, aby sme sa naučili užívať si to, čo je správne a zdravé. Nahradme „potešenie pre potešenie“ tým, že si budeme užívať to, čo je pre nás dobré. Tu je zoznam aktivít, ktoré môžete začať robiť už dnes (niektoré z nich už pravdepodobne robíte).

1. Pravidelne cvičte: choďte na prechádzku, plávajte, behajte alebo sa prechádzajte v prírode.
2. Jedzte vyváženú a zdravú stravu bohatú na ovocie, zeleninu, strukoviny a celozrnné výrobky.
3. Nájdite si čas na odpočinok. Spite dostatočne dlho, aby ste mohli načerpať energiu.
4. Zostaňte v kontakte s rodinou a priateľmi a prehľujte s nimi vzťahy.
5. Premýšľajte o živote a rozprávajte sa s Bohom ako s priateľom, ktorým naozaj je.
6. Vyhýbajte sa závislostiam od tabaku, alkoholu, drog, sexu bez kontextu, videohier, mobilných zariadení a konzumného spôsobu života.
7. Dbajte o osobnú hygienu a vyvážený osobný vzhľad.
8. Čítajte, učte sa nové veci a udržujte svoju myseľ stále aktívnu.
9. Venujte sa záľubám a aktivitám, ktoré vám prinášajú radosť. Napríklad záhradkárčeni, vareniu, hudbe alebo maľovaniu.
10. Hľadajte v Biblii pasáže, ktoré vám pomôžu stať sa lepším človekom. Potom sa ich pokúste uviesť do praxe.

Užívajte si život!

MODLITBA DŇA

Drahý Otec,
ďakujem Ti, že si ma stvoril so schopnosťou užívať si radosť. Pomôž mi (naučiť sa) tešiť sa z toho, čo je pre mňa zdravé a dobré. Pomôž mi vyhľadávať čistú radosť a potešenie.

*„Radujte sa z toho,
čo máte, než aby ste
túžili po tom, čo nemáte.
Len snívať o pekných
veciach nestačí – je to
ako naháňať sa
za vetrom.“*

KAZATEL 3,9 (PODĽA NLT)

- 1 Čo vás zaujalo pri čítaní tejto prednášky? Prečo?
- 2 Do akej miery súhlasíte s nasledujúcimi tvrdeniami? Použite stupnicu od 1 do 10. Vysvetlite prečo.

a. „Vášen nemá riadiť vaše konanie a rozhodnutia v živote.“

b. „Je veľmi dôležité nájsť rovnováhu medzi užívaním si života a starostlivosťou o seba, aby sme mohli žiť plnohodnotným a spokojným životom.“

c. „Následky povrchnej lásky môže vyliečiť len nezná láska Ducha Svätého.“

d. „To, že sa vám niečo páči, neznamená, že je to dobré.“

e. Mal by som sa naučiť „užívať si to, čo je pre mňa zdravé“.

- 3 Aké ponaučenie ste si odniesli zo Šalamúnovej skúsenosti?

- 1 Prečítajte si a okomentujte nasledujúci úryvok:

„Predstavte si, že ste na súde a stojíte pred Bohom tvárou v tvár. Cítite, že sa mu niečo nepáči. Pozrie sa vám priamo do očí a povie: „Neužíval si si život. Dal som ti neuveriteľne krásny svet a obdaroval som Ťa nádhernými pohľadmi, zvukmi, vôňami a chuťami. Tvoje telo som vybavil zmyslami, tvoju myseľ schopnosťou vnímať a cítiť. Stvoril som Ťa so schopnosťou prežívať neskutočné potešenie, ale ty si v mojom mene radosť kazil. Začal si veriť, že pôžitok je zlý, hoci som to bol ja, kto stvoril mnohé pôžitky ako dar pre teba. Zanedbával si svoje telo a dušu tým, že si im nedoprial čistú posvätnú radosť, v dôsledku čoho si stále upadal do zmyselných rozkoší, ktoré v skutočnosti nie sú žiadnym potešením. Umiestnil som Ťa do nádherného raja, ale ty si si ho ani poriadne neužil – nedotkol si sa, neprecítil, nedíval sa a nezažil. Tým si veľmi zhršil. Čo ty na to?““ (Ty Gibson, „The Sin of Unenjoyment“. Celý článok najdete zde: <https://bit.ly/WOP25downloads>.)

Dotted grid area for writing answers.

DO HLĚBKY

OSOBNÁ VÝZVA

- Premýšľaj:** „Kto túži po bohatstve, nikdy nie je spokojný; oveľa lepšie je naučiť sa byť spokojný s tým, čo máš, a tešiť sa zo života.“⁶
- Prečítajte si** Kaz 2, 10.11 a 5, 10–6, 9.
 - Podčiarknite a zvýraznite** to, čo vás zaujalo.
 - K akému záveru dospel Kazateľ o deštruktívnej povahe chamtivosti?
 - Porovnajte** tento text s textom Fil 4. Čo ste zistili porovnaním týchto textov?
 - Ako sa nestať nespokojným milovníkom peňazí (5, 10), ale tešiť sa z Božích darov, ktoré sú spomenuté vo veršoch 18–20?
- Prečítajte si** článok „The Sin of Unenjoyment“ od Ty Gibsona: <https://lightbearers.org/blog/the-sin-of-unenjoyment/>
- Urobte** si zoznam vecí, ktoré máte radi a ktoré patria do kategórie „čistých radostí“ (pozri bod 3) alebo „radostí, ktoré sú pre vás dobré a zdravé“ (Victor Armenteros).
 - Prečo vás robia šťastnými?
 - Ako si nájsť čas na dobré veci, aby ste sa vyhli nezdravým (ktoré v skutočnosti vôbec nie sú pôžitkami)?
- Premýšľajte (úprimne):**
 - Hľadali ste v minulosti pôžitky, ktoré vo vás zanechali pocit nespokojnosti?
 - Praktizujete teraz niečo, o čom v hĺbke duše viete, že to pre vás nie je dobré (napr. akákoľvek forma závislosti alebo nerozumné využívanie času)?
 - Ak ste odpovedali áno, prečo to robíte? Ako vyjsť z tohto začarovaného kruhu? Premýšľajte o ľuďoch, ktorých môžete požiadať o pomoc (niekto z rodiny, priateľ, kazateľ atď.), a oslovte ich.
- Premýšľajte:** Čo pre teba znamená byť „bohatý“ v Kristovi (pozri Ef 3, 8 a 2 Kor 8, 9)? Cítiš sa tak?
- Položte si otázku:** Na základe toho, ako míňaš čas, energiu a peniaze, kde v súčasnosti hľadáš naplnenie a zmysel svojho života?⁸
- Modlite sa za** dar spokojnosti a za múdrosť robiť to, čo je pre vás z dlhodobého hľadiska dobré a čo považuje Boh za správne. Do svojej modlitby zahrňte svoje postrehy z bodov 4 a 5.

Zmeňte sa k lepšiemu

Počas nasledujúcich 24 hodín (aspoň) si všímajte všetky negatívne návyky, ktoré sa vkradli do vášho každodenného života, a snažte sa im vyhnúť. Môže byť ťažké odstrániť ich. Snažte sa ich nahradiť pozitívnejšími návykmi. Ak potrebujete pomoc, môžete si do telefónu stiahnuť aplikáciu, ktorá vám pomôže sledovať tieto nové zvyky a každý týždeň ich kontrolovať. Ak chcete, môžete si vytlačiť týždenný alebo mesačný plán, ktorý vám pomôže dosiahnuť vaše ciele. Na konci tejto výzvy sa zamyslite nad zmenami, ktoré ste urobili, a nad tým, ako sa cítite.

TÝŽDENNÝ PLÁNOVAČ

Pondelok 	Utorok
Streda 	Štvrtok
Piatok 	Poznámky

Soundtrack k tejto výzve:

Soundtrack 5

<https://bit.ly/WOP25Soundtrack5>

AKTIVITY

AKTIVITA 1: AKÉ MÁTE ZVYKY?

Popis aktivity

- ✓ Rozdelte skupinu do tímov po 4 až 8 ľuďoch.
- ✓ Každý člen skupiny povie jeden svoj negatívny zvyk, ktorý by chcel zmeniť, a jeden pozitívny, ktorý mu prináša radosť.
- ✓ Každý tím si vyberie jeden zo spoločných pozitívnych zvykov a počas nasledujúceho týždňa ním nahradí jeden zo svojich negatívnych zvykov.

Aplikácia

Všetci máme v každodennom živote dobré aj zlé „radosti“. Navzájom sa môžeme inšpirovať pri zavádzaní nových, pozitívnych návykov do našich každodenných činností.

AKTIVITA 2: POZITÍVNY BRAINSTORMING

Pomôcky: samolepiace kartičky a perá

Popis aktivity

- ✓ Rozdajte účastníkom kartičky a perá.
- ✓ Vyberte si stenu, na ktorú budete kartičky lepiť.
- ✓ Každý účastník si vymyslí niekoľko pozitívnych návykov, ktoré by chcel zaradiť do svojich pravidelných činností, a napíše ich na kartičky.
- ✓ Vytvorte vizualizáciu tohto „pozitívneho brainstormingu“ tak, že na stenu nalepíte samolepiace papieriky s nápadmi všetkých účastníkov. Každý účastník si potom vyberie nápady, ktoré ho osobne zaujali.

Aplikácia

Vďaka pozitívnym návykom sa cítime lepšie. Okrem toho nám pomáhajú rozvíjať sa a naplno využívať svoj potenciál. Premýšľajte o tom, ako nás Boh stvoril a aké rady pre šťastný život nachádzame v Biblii. Niektoré nové návyky v spoločnosti nemajú na ľudí veľmi pozitívny vplyv. Nápad z brainstormingu použite na osvojenie si nových návykov. Čoskoro zistíte, že tieto nové návyky vám nielen zlepšia náladu, ale do vášho života prinesú aj určitú slobodu.

6

LEN INFOXIKÁCIA

KLÚČOVÝ TEXT:

KAZ 7,1-29

Icebreaker

***Kto je najmúdrejší človek, akého poznáte?
Prečo ste si vybrali práve jeho?***

A large grid of small dots for writing or drawing.

Včera

**... potom som uvidel celé Božie dielo.
Človek nemôže pochopiť dielo,
ktoré bolo vykonané pod neбом!
Nech bude pátrať koľkokoľvek,
nepochopí ich;
múdry muž môže tvrdiť,
že mu rozumie, ale nie je to tak.**

KAZATEĽ
(KAZ 8,17 VA)

Šalamúnovi je napísané:

„Šalamúnova múdrosť prevýšila múdrosť celého Východu i všetku múdrosť Egypta. Bol múdrejší než ostatní ľudia, než Ezrachovec Etán alebo Hemán, Kalkól a Darda, synovia Machóla, takže povest' o ňom prenikla ku všetkým okolitým národom. Zložil tritisíc Prísloví a jeho piesní bolo tisícpäť. Hovoril o stromoch, a to od libanonského cédra až po yzop, čo rastie na múre. Ďalej hovoril o zvieratách, o vtákoch, o plazoch a rybách. Šalamúnovu múdrosť prichádzali počúvať ľudia zo všetkých národov a všetci pozemskí králi, ktorí sa dozvedeli o jeho múdrosti.“ **1KRL 5,10–14**

Paradoxné je, že najmúdrejší človek, aký žil, povie, že význam poznania je relatívny. Ako si to máme vysvetliť? Pravdepodobne to povedal preto, že robil rozdiel medzi poznaním a múdrosťou. Keď sa na začiatku vložil do Božích rúk, bol to prejav múdrosti. Ale život bez Boha ho viedol k neuspokojivým skúsenostiam a poznaniu sveta sužovaného ťarchou viny, ktorá spôsobila, že nenašiel pokoj. Žil infokovaný.

Boh vložil do jeho srdca túžbu kajať sa a on opäť našiel múdrosť. Ellen G. Whiteová napísala:

„Šalamúnove neskoršie výroky prezrádzajú, že čím viac si uvedomoval zhubnosť svojho počínania, tým pozornejšie nabádal mládež, aby nešla bludnou cestou, ktorá ho dovedla k premárneniu najvzácnejších darov neba. S mučivým zahanbením vyznal, že na vrchole svojich síl mal hľadať radosť, pomoc a život v Hospodinovi; no vtedy sa odvrátil od nebeského svetla Božej múdrosti a uctievanie Hospodina nahradil modlárstvom. Teraz, keď poznal nerozvážnosť takého života, čo najvrúčnejšie si prial ochrániť iných pred vlastnou trpkou skúsenosťou.“¹

Byť múdry znamená hľadiť na svet, ľudí a možnosti Božími očami. Boží pohľad všetko mení, pretože nám dáva istotu a dôveru. Môžeme získať všetky informácie a napriek tomu ničomu nerozumieť. Môžeme vidieť, ale nechápať. Múdrosť zakotvená vo večnom Bohu je bez hraníc a je nám ponúkaná zadarmo.

**MÔŽEME ZÍSKAŤ
VŠETKY INFORMÁCIE
A NAPRIEK
TOMU NIČOMU
NEROZUMIEŤ.**

**JE ŤAŽKÉ ROZLIŠIŤ
PRAVDIVÉ
INFORMÁCIE OD
NEPRAVDIVÝCH.**

Dnes

Tendencia zabúdať a prekvapujúca rýchlosť zabúdania sú, žiaľ, zdanlivo nezmazateľné známky súčasnej modernej kultúry. To je dôvod, prečo vybuchujeme, hneváme sa, nervózne a povrchno reagujeme namiesto toho, aby sme sa vážne snažili prísť na koreň problémom, ktoré signalizujú.²

FILOZOF

Infoxikácia je problém, s ktorým sa v digitálnom veku, v akom žijeme, stretávame čoraz častejšie. Mať prístup k toľkým informáciám online, na sociálnych sieťach, blogoch alebo zo správ je ohromujúce. Je ťažké rozlíšiť pravdivé informácie od nepravdivých. Sme vystavení najmä negatívnym správam, čo má vplyv na našu náladu a duševné zdravie. To, že sme neustále na sociálnych sieťach, nás núti porovnávať sa s ostatnými, čo vedie k nespokojnosti a nízkemu sebavedomiu.

Na druhej strane, v našej spoločnosti sa zakorenila postpravda. Je to znepokojujúci jav, ktorý negatívne ovplyvňuje spôsob, akým vnímame realitu a ako sa rozhodujeme. Manipulácia s informáciami vedie k prekrúcaniu pravdy a šíreniu lží. V tomto zmysle je dôležité byť kritický a obozretný pri konzumácii informácií a hľadať spoľahlivé a overené zdroje skôr, ako si na niečo vytvoríme názor.

NAŠÍM VZOROM NIE

JE MESSI, MUSK

ANI BEYONCÉ, ALE

JEŽIŠ.

Ako môžeme v prostredí, ktoré je stále viac sýtené neobjektívnymi informáciami, podporovať kritické myslenie a rozoznať, čo je pravda a čo lož? Existuje niekoľko „sekulárnych“ opatrení, ktoré by sme mohli použiť, napríklad obmedziť čas, ktorý trávime online, sledovať spoľahlivé zdroje informácií, overovať fakty pred zdieľaním správ a dbať o svoje duševné zdravie tým, že občas zostaneme offline. Ako Ježišovi nasledovníci musíme vziať do úvahy aj niektoré Božie návrhy.

- a. **Majte vrúcny, úprimný vzťah s Bohom.** V Žalme 25,10 je napísané: „Všetky chodníky Hospodina sú milosrdenstvo a vernosť pre tých, čo zachovávajú jeho zmluvu a rozhodnutia.“ Sme vyzvaní nielen k tomu, aby sme mali intenzívny a vrúcny vzťah s Bohom (zmluva), ale aj k tomu, aby sme sa oň delili s ostatnými (svedectvo). Zdravý vzťah s Bohom nás privedie k pravde. Verbalizácia toho, čomu veríme, nás v pravde posilní.
- b. **Hľadte na Ježiša.** Ježiš povedal: „Ja som cesta, pravda i život. Nik neprichádza k Otcovi, ak len nie skrze mňa“ (Jn 14,6). Naším vzorom nie je Messi, Musk ani Beyoncé, ale Ježiš. Pozorné čítanie evanjelií nás privádza k pravde.
- c. **Žite pravdou.** Ján v starobe rád hovoril o tom, ako majú kresťania chodiť v pravde (3Jn 4). Naše zbory by mali nielen rásť v pravde, ale aj krmiť sa ňou. Koniec koncov, pravda sa sústreďuje na osobu, ktorú milujeme (Ježiša), a to prináša pokoj.

Zajtra

Hmm... Čo som chcel povedať?

MLADÝ ČLOVEK
POČAS ROZHOVORU

Infoxikácia spôsobuje Dory syndróm (Dory je malá, farebná ryбка,³ ktorá má zlú pamäť. Vystupuje vo filme Hľadá sa Nemo). Pretože naše neuróny sú nadmerne stimulované, sotva sú schopné udržať informácie. Je čas vzdať sa posadnutosti údajmi a dať si informačnú diétu. Urobili by sme dobre, keby sme sa s prestávkami postili od svojich telefónov; alebo obmedzili sledovanie sladkých, pikantných či napínavých televíznych seriálov; alebo zredukovali svoje skupiny na WhatsApp. Možno je čas naučiť sa povedať nie. Nie dátam, áno ľuďom.

Hovorme viac o ľuďoch a s ľuďmi, pretože sú najcennejším darom, ktorý nám Boh na tejto planéte dal. Boh ozdobil tento svet svetlom, tvarmi a farbami, a nakoniec dospel k vrcholu svojej tvorivosti: ľuďom. Boli stvorení s potrebou slobody, celistvosti, rovnosti a šťastia. Boh im dal možnosť vybrať si, ako, kde a kedy budú rásť, a dal im k tomu slobodnú vôľu. Do ich srdc vložil schopnosť zdieľať sa a uvedomiť si, že v spojení zvanom „pár“ nájdu svoju celistvosť. Dal im oči, aby videli a pochopili, že sme rôznorodí, a zároveň sme si rovní. Dal im schopnosť snívať a prejavovať radosť, ktorá vládne vo vesmíre, keď vibruje božskou harmóniou. Ľudia vlastnia veci, ale nemôžu vlastniť sami seba. Ľudia sa nemajú počítať (ako keby boli len štatistickými údajmi); na ľuďoch záleží. Ľudia nie sú len telá – majú aj cit. S ľuďmi sa nemá manipulovať, treba ich povzbudzovať.

**HOVORME VIAC
O ĽUĎOCH A S ĽUĎMI,
PRETOŽE SÚ
NAJCENNEJŠÍM DAROM,
KTORÝ NÁM BOH NA
TEJTO PLANÉTE DAL.**

Navrhujem, aby sme spolu zakričali: „Nie!“ Nie správam, ktoré normalizujú jedovaté slová, modriny a škrabance na koži. Nie činom, skutočným či virtuálnym, tých, ktorí si myslia, že môžu vlastniť druhých, ktorí bránia rastu a likvidujú príležitosti ľudí okolo seba. Nie zneužívaniu nevinných využívaním postavenia, moci alebo náboženstva na manipuláciu. Nie násiliu vo všetkých jeho podobách. Nie udržiavaniu pasivity z dôvodu náboženského strachu alebo výhovoriek. Nie zaobchádzaniu s ľuďmi ako s predmetmi. Nie tyranii informácií. Nie!

A ešte hlasnejšie zakričme: „Áno!!!“ Áno posolstvu, ktoré prináša útechu do našich srdc. Áno láskyplným gestám tých, ktorí nám prejavujú bezpodmienečnú úctu. Áno náboženstvu, ktoré podporuje nevinnosť, ktorá nám umožňuje rásť v harmónii. Áno mieru. Áno aktívnej činnosti, pretože tak robíme svet lepším. Áno ľuďom. Áno tomu, aby sme odhodili chaos a zmätok a žili v slobode pravdy, v Ježišovej slobode. Áno!

MODLITBA DŇA

Drahý Otec,
množstvo informácií, ktorým som vystavený, je niekedy ohromujúce. Je ťažké rozlíšiť, čo je pravda a čo lož. Preto prosím o múdrosť, aby som vedel, čomu povedať áno a čomu nie. Pomôž mi robiť múdre rozhodnutia, ktoré budú pre iných požehnaním...

OTÁZKY

- ❶ Čo vás zaujalo pri čítaní dnešnej prednášky? Prečo?
- ❷ V ktorých oblastiach svojho života sa cítite infoxikovaní? Vysvetlite prečo.
- ❸ Autor nás vyzýva, aby sme sa viac sústredili na ľudí ako na veci. Akým spôsobom môžete (ako jednotlivci, skupina alebo zbor) byť požehnaním pre iných? Premyslite si aspoň dva praktické nápady, ktoré môžete zrealizovať.
- ❹ Podľa autora si v tejto „infxikačnej“ dobe musíme osvojiť kritické myslenie, aby sme vedeli, na čo povedať „áno“ a na čo „nie“.

Čomu dnes povieš „nie“?

Čomu dnes povieš „áno“?

Grid area for writing answers.

DO HLĚBKY

OSOBNÁ VÝZVA

1. Prečítajte si text Kaz 7.

- Podčiarknite a zvýraznite to, čo vás zaujalo.
- Ako verše 1, 2, 3, 5, 8, 10, 11, 18 a 20 odpovedajú na otázku: „Kto vie, čo je pre človeka v živote dobré?“ (Kaz 6, 12)

2. Zamerajte sa na Kaz 7, 1.

- Prečo Kazateľ hovorí, že „lepšie je dobré meno ako vzácny olej, lepší deň smrti ako deň narodenia“?
- Zamyslite sa nad tým, čo o tomto texte hovorí *Biblický komentár Cirkvi adventistov siedmeho dňa*:

„Deň smrti. Paralela druhej a prvej vety je zrejmá, keď si uvedomíme, že človek, ktorý žije čestne a má dobrú povest', sa nemusí báť smrti. Pri narodení mal život pred sebou a nepoznal jeho nástrahy, sklamania, smútok a porážky. Keď loď vypláva a opúšťa prístav, netuší, aké nebezpečenstvá ju môžu stretnúť na ceste. Keď na konci bezpečnej plavby cez oceán vpláva do prístavu, je radostne vítaná.

Narodenie. Narodenie človeka je začiatok krátkych sedemdesiatich rokov (Ž 90,9.10), ale smrť môže byť predohrou večnosti na novej zemi (Lk 20,36; 1Kor 15,51–55), odpočinku (Zj 14,13), najvyššieho naplnenia (Zj 7,16) a večnej slávy na rozdiel od súčasného trápenia (2Kor 4,17).“

Ako tento citát ovplyvňuje vašu odpoveď na úvodnú otázku?

- 3. Zamerajte sa** na text Kaz 7,11.12. Kazateľ porovnáva múdrosť a peniaze. V čom sú si podobné? Aké je Kazateľovo všeobecné pravidlo o múdrosti?⁴
- 4. Zamerajte sa** na Kaz 7,20–29. Čo nás tento text učí o ľudskej prirodzenosti? Čo hovorí o prirodzenom probléme hriechu, ktorý ako ľudia máme? Aké je riešenie? (Spomeňte si na 1Moj 3,15 a Jn 3,16).
- 5. Zhrňte** hlavné poznatky z Kaz 7. Zapište si ich.
- 6. Modlite sa.** Vyberte si jeden biblický verš z Kaz 7, ktorý vás zaujal, a použite ho ako základ svojej dnešnej modlitby.

Prvá vec

Zvyknite si čítať Bibliu hneď ráno, skôr ako vezmete do ruky telefón. Robte to jeden týždeň, potom druhý a potom celý mesiac.

Tento zvyk je prospešný v mnohých ohľadoch. Začíname deň s Kráľom vesmíru a zároveň umožňujeme svojmu mozgu, aby sa prebúdza vlastným tempom. Hneď ráno si pripomenieme, že naša hodnota pochádza od Boha. Svojmu mozgu pomáhame sústrediť sa a udržať si svoje schopnosti.

Soundtrack k tejto výzve:

Soundtrack 6

<https://bit.ly/WOP25Soundtrack6>

AKTIVITY

AKTIVITA 1: DATABÁZA

Pomôcky: poznámkový blok a kartotéka (na zaznamenávanie informácií)

Popis aktivity

V rámci tejto aktivity si vytvoríme databázu našich blízkych. Možno sa pýtate, prečo. Odpoveď je jednoduchá: Aby sme lepšie spoznali tých, na ktorých nám záleží.

Pre každého človeka, ktorého chceme lepšie spoznať, použijeme niekoľko kartičiek, na ktoré napíšeme nasledujúce informácie:

- ✓ jeho obľúbené veci alebo jedlá
- čo nemá rád
- ako sa stretol s Ježišom
- jeho záujmy a koníčky
- na čo sa teší na novej zemi (čo by tam chcel robiť)
- ✓ _____ (pridajte ľubovoľný počet otázok)

Aplikácia

Táto aktivita nám pomáha sústrediť sa na druhých tým, že sa o nich chceme dozvedieť niečo nové. Pomôže vám vybrať vhodný darček pre danú osobu alebo jej poradiť, čo robiť, keď má zlý deň. Ježiš dôverne a dokonale pozná každého z nás. Vie, čo potrebujeme a čo nie. Ak sa naučíme vnímať druhých tak, ako ich vidí Ježiš – s láskou a odpustením, bude pre nás oveľa jednoduchšie reprezentovať ho v tomto svete.

AKTIVITA 2: SPRAVODAJSKÝ BULLETIN

Pomôcky: internet, zošit alebo listy papiera, perá

Popis aktivity

Vyhľadajte správy, ktoré upútali vašu pozornosť. Môže to byť aj reklama na sociálnych sieťach.

Tieto správy analyzujte a zhrňte. Svoje závery napíšte na hárok papiera. Podčiarknite kľúčové slová.

Teraz hľadajte tieto slová (alebo súvisiace témy alebo pojmy) v Biblii. Môžete sa pripojiť k internetu, ktorý vám pomôže, alebo dokonca k ChatGPT (len si overte fakty).

Premýšľajte a odpovedzte na nasledujúce otázky:

- ✓ Čo hovorí Biblia o týchto slovách?
- ✓ Ako ľudia konajú v týchto správach?
- ✓ Schvaľuje Boh to, čo sa deje?
- ✓ Reagoval by Ježiš rovnako?
- ✓ Čo si myslíte, že by si Ježiš pomyslel alebo povedal, keby videl tieto správy?
- ✓ Môžete si vymyslieť vlastné otázky.

Aplikácia

Analýza toho, čo čítame a na čo sme približne sedem hodín denne (podľa svetového priemeru) sústredení, je veľmi dôležitá. Náš život ako znovuzrodených kresťanov sa má riadiť tým, čo hovorí Boh. Ak nebudeme dôverovať jeho slovu, zaslúbeniam a rozhodnutiam, život nebude stáť za to. Je dobré trénovať svoj mozog, aby analyzoval každú informáciu, ktorú dostaneme, a porovnával ju s Božím slovom. Šalamún dospel k tomuto záveru na konci svojho života. Nemá zmysel mať veľa vedomostí, ak nemáme Božiu múdrosť.

7

LEN

KLÍČOVÝ TEXT:

KAZ 8,1-9,12

Icebreaker

Keby ste mali zostať dvadsať rokov na pustom ostrove s piatimi ľuďmi (nemusia to byť súčasníci), koho by ste si vybrali a prečo?

A large grid of small dots for writing.

Včera

***Užívaj si dobré okamihy,
hneď ako prídu,
a zamysli sa nad tými zlými.
Oboje je Božie dielo.
Nikdy nevieš, čo sa ti prihodi.***

KAZATEĽ
(KAZ 7,14 VA)

Šalamún zmyje mejkap zo sveta luxusu, aby sme v našej povrchnej realite mohli začať budovať niečo stabilné. Boli sme zvyknutí, že dejiny sú prikrášlené ľuďmi pri moci, tými, ktorí si naozaj mohli „dovoliť mejkap“ a ktorí dávali masám pohľadovo najavo, že ich kúzlo je nedosiahnuteľné a že sa musia zmieriť so svojou nízkou existenciou. Dnes sa pomocou vylepšenej virtuálnej reality radšej vyhýbame sami sebe, než by sme mali čeliť každodennému svetu.

Musím povedať, že „vrásky sú krásne“,¹ pretože znamenajú oveľa viac, než si myslíme alebo predstavujeme. „Vrásky“ privádzajú do rozpakov tínedžerov, keď na svojej tvári uvidia novú vyrážku, stigmatizujú tých, ktorí pod diktátom „dokonalejšej váhy“ trpia hypotyreózou, a tých, ktorí vidia svoju „ustupujúcu líniu vlasov“, nútia hľadať správny pričesok. „Vrásky“ sú premenlivé a podľa definície neuspokojivé. Rubenove Tri grácie by boli veľmi frustrované, keby si uvedomili, že – po takom pozoruhodnom úsilí o nahromadenie celulitídy – majú stále „prebytok“ krásy. „Vrásky sú krásne“, pretože nás stavajú do reality, v ktorej môžeme začať rásť.

Šalamún opisuje povrchnosť, aby nám pomohol na ceste sebaopoznania.

VRÁSKY SÚ KRÁSNE.

POVRCHNOSŤ NÁS

SŤAHUJE KU DNU, ALE

HĽBKA – V KRISTOVI –

NÁM DÁVA ZAKÚSIŤ

PRAVÚ LÁSKU.

Dnes

Don Quijote nebol dobyvateľ; on bol dobytý. Ale vo svojej porážke ukázal, ako nás Cervantes učil, že „jediné, čo nám zostáva tvárou v tvár tejto nevyhnutnej porážke zvanej život, je pokúsiť sa ju pochopiť“.²

FILOZOF

V roku 1992 bola Rigoberte Menchú Tum udelená Nobelova cena za mier. Táto žena s guatemalskými koreňmi K'iche' dokázala prekonať bolesť, sociálne vylúčenie a ničotu a stať sa plnohodnotnou ľudskou bytosťou. Toto je časť jednej z jej básní s názvom Záchrana zeme:

Dôstojne som prekročila hranicu.
 V taške si nesiem množstvo vecí z tejto daždivej krajiny.
 Nesiem si staré spomienky na Patrocinia,
 Caites, ktorí sa so mnou narodili,
 na vôňu jari, vôňu machu, pohladenie kukuričného poľa
 a krásne mozole môjho detstva.
 Nesiem si svoj güipil colorial, ktorý si oblečiem pri oslave
 svojho návratu.
 Nesiem kosti a zvyšok kukurice. Áno, je to tak!
 Nech sa stane čokoľvek, táto taška sa vráti tam, odkiaľ prišla.³

Zo svojich spomienok vyťažila to najlepšie a na to ostatné sa rozhodla zabudnúť – nechať to všetko za sebou. Nikdy by sme nemali dopustiť, aby nás ochromila zdanlivá ničota života. Povrchnosť nás sťahuje ku dnu, ale hĺbka – v Kristovi – nám dáva zakúsiť pravú lásku. Preto dokážeme čeliť realite a prekonať všetky okolnosti.

Zajtra

Je to tak, ako to je!

MLADÝ MUŽ ZLOMENÝ ŽIVOTOM

Drahý Teofil (Bohom milovaný),⁴

z celého srdca dúfam, že sa máš dobre. Teo, už dávno som nevidel záblesk radosti v твоjich očiach. Málo sa usmievaš a vyzeráš smutný. Viem, že si toho veľa prežil.

Niekedy si myslím, že si nepochopil veci, ktoré ťa boľia a bránia ti vidieť za horizont. Stále trvám na tom, aby si sa pozeral hore a na niektoré veci z nadhľadu (na to druhé budeš potrebovať trochu fantázie). Potrebuješ vidieť veci z iného uhla. Ty predsa nerozhoduješ o svojom vykúpení. Už si do toho vložil celé svoje srdce a to stačí na to, aby na teba Pán pohliadol a bol spokojný.

Viem, že miluješ Slovo a túžiš zistiť, čo sa Bohu páči. Chceš, aby Boh deň čo deň menil tvoj život. Preto ti chcem dať dar: Chcem ti vysvetliť niečo, čo dá tvojmu srdcu pokoj a pomôže ti vidieť veci inak. Mnohí ľudia čítajú knihu Kazateľ z jej zdanlivo pesimistickej perspektívy. Pristupujú k textu bez toho, aby videli celkový obraz. Kazateľ opisuje sedem hlavných problémov, s ktorými sa človek v živote stretáva, ale nekončí tým; navrhuje aj riešenie.

SAMOTNÁ PRÁCA

NIE JE TAKÁ

DÔLEŽITÁ AKO

TÚŽBA VYUŽIŤ

SVOJ POTENCIÁL

PRE DOBRO SEBA

A DRUHÝCH.

1 / **Práca.** Je jasné, že ľudská práca a námaha sú márne (1, 12–2, 22). Text kladie dôraz na život. Na tomto svete nie je nič lepšie, ako si uvedomiť hodnotu života. Šalamún nám pripomína, že je nevyhnutné, aby sme v tom, čo robíme, videli pozitíva. Samotná práca nie je taká dôležitá ako túžba využiť svoj potenciál pre dobro seba a druhých. Tento životný postoj, ako vysvetľuje text, má len jeden zdroj – je ním Boh. V konečnom dôsledku je to Boh, kto vracia veci tam, kam patria, keď ľudia prídu tam, kde majú byť – k Bohu. Teo, keď prídeš k Bohu a budeš si užívať život, ktorý ti vložil do srdca, budeš šťastný. Dívaj sa za prekážky a splň svoje poslanie; užívaj si ho!

- 2 / Príležitosti.** Text nás vyzýva, aby sme si priznali, že Božie zámery nepoznáme. Nevieme, prečo Boh necháva existovať zlo v tomto svete (3,1–15). Všetko má svoj čas. Tým, že sa tešíme z každého okamihu, spoliehame na jeho veľkosť.

Nauč sa rozpoznávať príležitosti, ktoré ti život ponúka. Niektoré z nich budú jednoznačne pozitívne; prijmi ich pozitívne. Tie, ktoré sa ti budú zdať negatívne, prijmi tiež pozitívne. Takýto postoj je od Boha.

Božie plány v skutočnosti zmeniť nemôžeme. A keby sme ich všetky poznali do detailov, so všetkými by sme súhlasili, pretože sú najlepšou možnosťou. Vďaka Ježišovi vieme, že Boh je Bohom nekonečnej dobroty. Nevieme si predstaviť, čo všetko má pre nás pripravené. Musíme prijať fakt, že tento život je krátky a smrť je nevyhnutná. Nemusíme si však kvôli tomu robiť starosti, pretože máme prísľub života vo večnosti. Pozri sa na to zo správneho uhla a upokoj sa.

- 3 / Spravodlivosť.** Kazateľ nás konfrontuje s nespravodlivosťou, ktorú vidíme v tomto svete (3,16–22). Šalamún sa od takejto situácie dištancuje použitím slova „tam“; nestotožňuje sa so sociálnou realitou, ktorá ho obklopuje. Verí však, že príde čas, keď Boh dá všetko na správne miesto, čas, keď sa „pod slnkom“ stane „tu“.

- 4 / Objektivizácia.** Láska k bohatstvu neprospieva (5,9–19). Veci sa nemôžu usmievať, sú to veci. Láska k neživým veciam nevytvára nič iné ako pasivitu a prázdnotu. Ľudia sa usmievaajú, sú to ľudia! Láska k tomu, čo je živé, prináša život a plnosť. Kazateľ hovorí, že svoje srdcia musíme odovzdať Bohu, ktorý je Darcom všetkého.

Teo, nikdy sa netráp kvôli veciam, pretože ťa nemôžu uspokojiť. Veci vyvolávajú len nepokoj. Mysli na ľudí. Na prvom mieste je Boh a až potom všetko ostatné.

- 5 / Vzory.** Ľudí je ťažké rozpoznať (8,10–15). Zdá sa, že hriešnici sa stávajú vzormi, zatiaľ čo spravodliví sú mylne označovaní za ľudí nepriebojných, konzervatívnych alebo extrémnych. Zlí sa majú dobré, zatiaľ čo dobrí majú problémy. To nás trápi a strpčuje nám to život. Túto negatívnu reakciu, ktorá je úplne prirodzená, treba prekonať chválou. Oslavou Boha radosti vyzdvihneme iné vzory.

Teo, sme kresťania, preto by sme nemali reagovať tak ako ostatní, ale podľa našich zásad. Milujeme, pretože žijeme v Láске. Sme láskaví, pretože nás inšpiruje Láska. Sme radostní, pretože veríme v Radosť. Takto konfrontujeme ich „vzory“ s našim veľkým Vzorom a robíme to s radosťou.

NIKDY SA NETRÁP KVÔLI

VECIAM, PRETOŽE ŤA

NEMÔŽU USPOKOJIŤ.

**PRESTAŇ SA
POZERAŤ NA SEBA A
ZAČNI SA POZERAŤ
NA KRISTA.**

Žijeme v ťažkej dobe. Potrebujeme kresťanov, ktorí ukazujú Božiu veľkosť a ktorí zakúsili uspokojenie z Kristovho pravého charakteru. Kresťanov, ktorí odrážajú radosť takým spôsobom, že ich chcú ostatní napodobňovať. Máme dosť zachmúrených tvárí! Máme dosť urážania sa! Tešme sa z existencie Boha v nás (nadšenie), z toho, že máme Krista v srdci (radosť) a že v nás prebýva Duch (povzbudenie). Vážme si každý okamih (chvilie šťastia). Radujme sa s priateľmi (veselosť). Hľadajme riešenia (úľava) a potešujme.

6 / Večnosť. Sme na ceste ku konečnému cieľu (9, 1–10). Či ste veriaci alebo nie, našou prvou existenčnou hranicou je smrť. Žiť s touto skutočnosťou znamená žiť v realite, zdieľať realitu a vedieť jej čeliť. Ako? S postojom večnosti. Skutočná dôvera v Boha (povedali sme to už neraz) presahuje smrť, ale (a to nepripomíname dostatočne) táto dôvera má už teraz vložiť večnosť do našich srdiec, pretože Božie kráľovstvo je už tu. Šalamún nás vyzýva, aby sme sa už dnes tešili z toho, čo príde.

7 / Radosť. Kazateľ nás povzbudzuje k radosti, pretože ľudský život je krátky (11, 7–12, 7). Šalamún nám pripomína, že pozitívny prístup musíme mať „skôr“ – skôr ako zostarneme, skôr ako ochorieme, skôr ako sa budeme cítiť slabí, skôr ako už nebudeme môcť spievať, skôr ako sa premeníme na prach. Musíme prežívať radosť, ktorá pramení z morálnej rovnováhy a fyzickej a postojovej mladosti.

Teo, zatrpknutosť neodráža Kristov charakter. Je pravda, že Ježiš trpel ako nikto iný, ale deň čo deň nachádzal radosť vo svojom Otcovi. Usmieval sa, pretože vedel, v koho verí. Nechcem, aby si bol minimalistom, ktorý nečaká nič dobré. Žiadam ťa, aby si sa naučil žiť s nádejou „skôr“, ako prídu dni bolesti a temnoty.

Nič? Vôbec nie! Všetko! Teo, ako to mám napísať? Prestaň sa pozerať na seba a začni sa pozerať na Krista. Nemáš chuť ho napodobňovať?

O toto všetko som sa s tebou podelil, pretože ťa veľmi milujem a chcem, aby si rástol v Ježišovi Kristovi.

Objímam ťa!

MODLITBA DŇA

Drahý Otec,
keď sa ma zmocní pocit, že život nestojí za nič, pripomeň mi, že si moje všetko. Ďakujem Ti za Tvoju lásku. Nech Tvoja láska vymaže všetko, čo je v mojom živote falošné, aby som mohol žiť v Tebe skutočne zmysluplný život...

DO HLĚBKY

OSOBNÁ VÝZVA

- 1. Prečítaj si** Kaz 8,1. Ako to kontrastuje s náladou v Kaz 7,25–29?
- 2. Prečítajte si** Kaz 8,2–5. Zhrňte, čo text hovorí o správnom postoji k vládnucej autorite.
- 3. Prečítajte si** Kaz 8,6–9. Aké ľudské obmedzenia sú tu zdôraznené?
- 4. Prečítajte si** Kaz 8,10–13. Kazateľ sa vracia k tým, ktorí sa boja Boha. Už v 3,16; 4,1 a 5,8 poukázal na to, že ľudia v tomto živote nedostanú vždy to, čo si zaslúžia. Aké riešenie má Kazateľ, keď sa zdá, že zlo triumfuje a spravodlivým sa dejú zlé veci? Ako dospel k tomuto riešeniu? Aká by mala byť naša reakcia na nespravodlivosť?⁵
- 5. Prečítajte si** Kaz 9,7–9. Ako by sme mali žiť s vedomím, že smrť je realita?
- 6. Premýšľajte:** „...keďže nehľadíme na viditeľné, ale na neviditeľné; lebo viditeľné je dočasné, neviditeľné však večné“ (2Kor 4,18).
- 7. Premýšľajte.** „Zlí môžu hrešiť masívne – stokrát viac – a napriek tomu žiť dlho. To je naozaj záhada, ak je Boh dobrý, spravodlivý a naozaj vládne vo vesmíre. Napriek tomu Kazateľ nechce pripustiť, že bezbožnosť sa vypláca. Tvrdí, že tomu, kto sa bojí Boha, sa bude dariť lepšie ako tomu, kto sa Boha nebojí (8,12.13). Výslovne hovorí, že dni bezbožných sa ‚nepredĺžia ako tieň‘, čím chce pravdepodobne povedať, že život bezbožných je pominuteľný a nepotrva dlho.“⁶
- 8. Modli sa.** Podľa vzoru listu pre Tea napíšte vlastnú modlitbu vo forme listu Bohu:

- Práca _____
- Príležitosti _____
- Spravodlivosť _____
- Objektivizácia _____
- Vzory _____
- Večnosť _____
- Radosť _____

Skutky láskavosti

Chcem vás povzbudiť, aby ste sa navzájom podporovali v pozitívnom postoji založenom na radosť a dôvere v Boha a pomáhali tým, ktorí prežívajú ťažkosti. Počas celého týždňa sa snažte robiť malé láskavosti pre ľudí vo vašom okolí (v škole, v práci, v zbere alebo rodine). Pomáhajte rôznym spôsobom. Pomôže vám to lepšie si uvedomovať potreby druhých. Môžete využiť nasledujúce príležitosti:

- ✓ *Robte niekomu spoločnosť:* navštívte ho, zavolajte mu, choďte s ním k lekárovi, aby nešiel sám...
- ✓ *Venujte svoj čas službe druhým:* prečítajte rozprávku dieťaťu, spolupracujte s organizáciou ADRA, upracte schodisko vo vašom dome...
- ✓ *Rozdávajte radosť malými gestami:* podelte sa so spolužiakmi alebo kolegami v práci o sladkosti, vyrobte záložku do knihy s biblickým veršom pre svojich priateľov zo sobotnej školy, prineste z výletu suveníry pre niekoho z rodiny...
- ✓ *Prejavte láskavosť slovami:* oceňte dobrú prácu svojich kolegov, napíšte ďakovný list bývalému učiteľovi, ospravedlňte sa, keď urobíte chybu...

Soundtrack k tejto výzve:

Soundtrack 7

<https://bit.ly/WOP25Soundtrack7>

AKTIVITY

AKTIVITA 1: LIST

Pomôcky: kancelárske potreby

Popis aktivity

Predstavte si, že by ste mali dať sami sebe do budúcnosti nejakú radu a povzbudenie. Čo by ste si napísali? Čo by ste chceli v roku, ktorý je pred vami, urobiť? Kde by ste chceli byť? Aké osobné výzvy by ste chceli dovtedy prekonať?

Aplikácia

Šalamún sa zamýšľa nad niektorými dôležitými problémami ľudskej povahy, ktoré nielen opisuje, ale ponúka aj riešenia. Pamätajte, že kedykoľvek prechádzate ťažkým obdobím, v Biblii nájdete povzbudenie a rady, ktoré fungovali v minulosti a platia aj dnes. Biblia je ako list s posolstvom nádeje a povzbudenia, ktoré vám pomôže ísť ďalej.

AKTIVITA 2: KÚPELE ECCLESIASTES SPA

Pomôcky: písacie potreby, lepiace papieriky, mobilné telefóny, voda a čaj, nástroje... a kreativita!

Popis aktivity

Počas tejto aktivity si vychutnáte osobnú starostlivosť v špeciálnych kúpeľoch „ECCLESIASTES SPA“.

Vytvorte niekoľko skupín. Každá skupina vymyslí podpornú aktivitu, ktorú bude ponúkať a ktorá bude pre účastníkov osobným a duchovným prínosom. Keď budete mať všetko pripravené, prejdite si jednotlivé SPA stanovišťa (na každom môžete stráviť približne 5 minút).

Tu je zoznam odporúčaných skupín a aktivít:

- ✓ Skupina, ktorá poskytuje masáže
- ✓ Skupina s biblickými textami
- ✓ Skupina, kde sa varí čaj a zdieľa to, čo máme na Ježišovi najradšej
- ✓ Skupina, kde je hudba a piesne
- ✓ Skupina s online návrhmi kresťanských nálepiek
- ✓ Skupina, ktorá vyrába náramky priateľstva...

Aplikácia

Téma osobnej a duchovnej starostlivosti o seba sa objavuje aj v Biblii. Všimnite si rôzne momenty a spoločenské aktivity, ktoré majú pozitívny vplyv na náš život. Je to niečo, čo vám prináša potešenie a uzdravenie. Modlite sa a proste Boha, aby vám pomohol vytvoriť si pravidelné aktivity starostlivosti o seba, ktoré vás budú naplňovať a pomáhať vám približovať sa k nemu.

NIEKTO

KLÚČOVÝ TEXT:

KAZ 11,7-12,14

Icebreaker

Keby ste vedeli, že vám zostáva šesť mesiacov života a mali by ste neobmedzené zdroje, čo by ste chceli navštíviť, robiť a vidieť?

A large grid of small dots for writing answers.

MOŽNO SI DUCHOVNÉ

VECI PRÍLIŠ

KOMPLIKUJEME

POVRCHNÝMI VECAMI.

Včera

Na konci všetkého stojí toto poznanie:

**Všetko už bolo povedané
a vykonané. Rešpektuj Boha,
zachovávaj jeho prikázania,
pretože to je úloha človeka.**

KAZATEĽ

(KAZ 12,13 VA)

Keby som tak bol mohol sedieť vtedy v triede a počúvať tohto učiteľa (aspoň tak si predstavujem túto poslednú časť Kazateľovho kázania)! Bolo by úžasné sedieť blízko najmúdrejšieho muža v dejinách. Čakal by som, že zhrnie všetky svoje celoživotné poznatky a skúsenosti.

Pri čítaní svojich poznámok by som si všimol, že o múdrosti hovorili aj iní učení muži. Jób povedal: „Pozri, bázeň pred Pánom, to je múdrosť, a strániť sa zlého — to je rozumnosť.“ (Jób 28,28)

Žalmista potvrdil: „Počiatok múdrosti je bázeň pred Hospodinom; rozumní sú všetci, čo takto žijú. Jeho chvála trvá navždy.“ (Ž 111,10) Samotný Šalamún písal o múdrosti v prísloviach. Najprv povedal, že „bázeň pred Hospodinom je začiatkom poznania, múdrosťou a výchovou len blázni pohrdajú“ (Prís 1,7). Potom napísal: „Začiatkom múdrosti je bázeň pred Hospodinom, v poznaní Najsvätejšieho spočíva rozumnosť.“ (Prís 9,10)

Keď nakoniec Kazateľ povedal: „Slovo na záver všetkého, čo si počul: Boha sa boj a jeho prikázania zachovávaj, lebo toto je povinnosť každého človeka!“ (Kaz 12,13), neprekvapilo ma to. Múdri ľudia sa zhodujú v tom, že úcta k Bohu je prvým krokom k tomu, aby sme s ním mali správny vzťah. A ak budeme Boha ctíť, budeme dbať na jeho rady. Tieto dva faktory prinesú svoje ovocie – ľudia sa stanú celiství. Prečo? Pretože poznávaním Boha sa naučíme prijímať ho takého, aký je – ako osobu. Začína vzťah ja–Ty namiesto ja–to.¹ Niečo vymeníme za Niekoho. A keď ho spoznáme, ostatné príde automaticky.

Kresťanstvo možno nie je až také ťažké. Možno si duchovné veci príliš komplikujeme povrchnými vecami. Ako povedal Ježiš, je to jednoduché – milovať Boha a milovať iných (Mt 22,37–40).

Dnes

***Pravda, ktorá robí ľudí slobodnými,
je zväčša pravda, ktorú ľudia
neradi počujú.²***

FILOZOF

Chápanie Boha sa líši v závislosti od náboženskej tradície, v ktorej sme boli vychovaní. Pre katolíka je Boh stvoriteľom vesmíru, nekonečnou láskou a zdrojom pravdy a dobra. Pre moslima je Boh jediná milosrdná a súcitná bytosť hodná uctievania a poslušnosti. Pre protestanta je Boh milujúca a chrániaca bytosť, ktorá je vždy prítomná a pripravená počúvať ho a pomáhať mu. A pre adventistu? Okrem toho, čo učia iné denominácie, je Boh vnímaný ako niekto, kto má morálnu a duchovnú autoritu a kto vedie a chráni svojich nasledovníkov. Keď prídu rôzne ťažkosti alebo neistota, obraciame sa k Bohu, aby sme našli útechu a nádej. Modlíme sa, uvažujeme a hľadáme vedenie, aby sme mohli čeliť výzvam života a nájsť zmysluplný základ. Boh je zdrojom inšpirácie a sily pre tých, ktorí vo vzťahu s ním nachádzajú útechu a zmysel. Boh je zdrojom pravdy a múdrosti, ústrednou postavou príbehu nášho vykúpenia. Boh je ten, kto všetko drží. Boh je Niekto, koho môžeme jasne vidieť v Ježišovi. V ňom sa stávame jeho a nič sa stáva všetkým; sme uzdravení v jeho spasení. Ellen G. Whiteová napísala:

„Pravé náboženstvo spočíva v tom, že Kristove slová plníme nie preto, aby sme si Božiu milosť zaslúžili, ale preto, že sme už nezaslúžene dostali dar Božej lásky. Kristus nepodmieňuje spasenie človeka iba vyznaním, ale aj vierou, ktorá sa prejavuje v skutkoch spravodlivosti. Od Kristových nasledovníkov sa očakávajú nielen slová. Povahu utvárajú činy. ‚Lebo všetci, ktorých vedie Boží Duch, sú Boží synovia.‘ (Rim 8, 14) Nie tí, čo len občas dovoľia Duchu Svätému, aby sa dotkol ich srdiec, alebo sa chvíľkovo podriadia jeho moci, ale tí, čo sa nechajú ním viesť, to sú Boží synovia.“³

Takýto Boh si zaslúži našu úctu a, samozrejme, aj poslušnosť. Vieme, že je dobrý, preto sa vďačne zverujeme do jeho rúk.

BOH JE ZDROJOM

PRAVDY

A MÚDROSTI,

ÚSTREDNOU

POSTAVOU PRÍBEHU

NÁŠHO VYKÚPENIA.

Zajtra

**Baránok je hodný
najvyššej chvály!**

MLADÝ MUŽ POČAS CHVÁLY

Stalo sa to nielen Šalamúnovi, ale aj mnohým ďalším ľuďom. Je zaujímavé, že najinteligentnejší ľudia na svete na sklonku svojho života rozmýšľajú podobne ako Kazateľ. Sokrates prišiel s výrokom: „Viem, že nič neviem.“ Hovoríme to aj dnes. Tomáš Akvinský, jeden z najväčších teológov, ktorí chodili po tejto zemi, o svojom poznaní povedal: „Omne foenum.“ (latinský výraz, ktorý znamená „všetko je slama“). Inými slovami, uvedomoval si, že nevie veľa. A čo Einstein? Ten povedal: „Chcem vedieť, ako Boh stvoril tento svet. Nezaujímam sa ten či onen jav, spektrum toho či onoho prvku. Chcem poznať jeho myšlienky. Všetko ostatné sú len detaily.“⁴ Aký úžasný výrok! Detaily nám bránia vidieť to podstatné a dôležité. Marilyn Vos Savantová, najinteligentnejšia žena, povedala: „Najväčším úspechom nie je byť najbystrejší, ale byť najmúdrejší.“⁵ Zaujímavé náhody, nemyslíte?

Keď si uvedomíme, že „nič nevieme“, je tu Boh, aby nám pomohol aspoň niečo pochopiť. Odhaľuje sa v našom najhlbšom vnútri. Žalmista prosil: „Hľa, ty obľubuješ pravdu vo vnútri človeka, dávaš mi poznať hĺbku múdrosti“ (Ž 51,8). Boh s nami rád komunikuje „v vo vnútri“ a dáva nám múdrosť bez ohľadu na naše IQ. „Hospodin totiž dáva múdrosť a z jeho úst vychádza poznanie a rozumnosť“ (Prís 2,6). Keď si uvedomíme, že to, čo ponúka tento svet – so svojím bohatstvom a ilúziami – je „slama“, pochopíme, že v porovnaní s tým, čo pre nás pripravil Boh, je to nič. To si uvedomil aj Daniel, keď uvažoval o súde: „Potom sa železo, hlina, bronz, striebro a zlato naraz rozdrvili a boli ako plevy z letnej holohumnice; zdvihol ich vietor a nikde sa už nenašli. Z kameňa, čo zasiahol sochu, stal sa veľký vrch a zaplnil celú zem“ (Dan 2,35). Všetko povrchné nakoniec zmizne a z hlbín Kristovej obete sa vynorí nový svet.

KEĎ SI UVEDOMÍME,

ŽE „NIČ NEVIEME“,

JE TU BOH,

ABY NÁM POMOHOLO

ASPOŇ NIEČO

POCHOPIŤ.

Vo chvíli hlbkej introspekcie môžete mať pocit, že nič nemá zmysel. Úzkosť z toho, ako plynie čas; nezmyselnosť toho, kvôli čomu sa človek namáha; influenceri, ktorým pri najmenšom nátlaku dôjde energia; informačné preťaženie, ktoré intoxikuje; všeobecná sociálna nespravodlivosť; prázdnota rôznych pôžitkov pre vlastné potešenie... Cítíme, že nič z toho nestojí za to. To je pravda! Ale naozaj nič

nestojí za to? Jedna vec za to stojí: hľadieť na Ježiša. V Ježišovi nachádzame nádej a odpočinok, pravdu a múdrosť, spravodlivosť a vykúpenie, plnosť radosti a naplňujúci vzťah.

Šalamúnova posledná lekcia (v ktorej nás učí, že najdôležitejšie je dôverovať Bohu, rešpektovať ho, poslúchať a riadiť sa jeho radami) sa končí Ježišovou prvou lekciovou – lekciovou, ktorá v našich srdciach pôsobí už stáročia. Je zaznamenaná v Evanjeliu podľa Matúša 5,3–11. Ak bol Šalamún múdry, čo potom Ježiš (zdroj všetkej múdrosti)! Dovoľte mi vyjadriť ju štýlom Generácie Z, pretože táto lekciová stojí za to. A každý to potrebuje vedieť.

Šťastní sú „lúžri“, pretože sú fakt OG⁶ občanmi nebeského kráľovstva.

Šťastní sú „depkári“, pretože budú mať vibe.⁷

Šťastní sú „pohodáci“, pretože zdedia novú krajinu.

Šťastní sú „hladni“ po spravodlivosti, pretože sa poriadne nadžgajú.

Šťastní sú „láskavi“, pretože budú BAE⁸.

Šťastní sú „nevinní“, pretoževidia Boha ako na HD.⁹

Šťastní sú „hygge (no stress) borci“,¹⁰ pretože sa budú nazývať Božími deťmi.

Šťastní sú „šikanovaní“ za to, že sú v pohode, pretože sú fakt OG občanmi nebeského kráľovstva.

Ste šťastní, že vás kvôli mne trollujú,¹¹ cancelujú¹² a hejtujú.¹³ Fakt, no cap!¹⁴ Chill out!¹⁵ a LOL!¹⁶ Heaven FTW!¹⁷

Pamätajte, že aj naša fam¹⁸ bola takto šikanovaná.

Apoštol Jakub si po čase uvedomil, že Ježišovo poslanstvo bolo plné múdrosti zhora, pretože „múdrosť, ktorá prichádza zhora, je predovšetkým čistá, potom pokojamilovná, vlúdna, ústretová, plná milosrdenstva a dobrého ovocia, bez predsudkov a bez pokrytectva. A ovocie spravodlivosti sa rozsieva v pokoji tým, čo šíria pokoj“ (Jak 3,17.18). Lepšie by to nepovedal ani sám Šalamún.

Nech si ktokoľvek, lúzer, depkár, pohodák, hladný, láskavý, nevinný, hygge borec alebo šikanovaný, kým čakáš na novú zem máš prístup k tomu najlepšiemu, čo tento svet ponúka: ku skutočnému šťastiu – šťastiu v Kristovi.

Ako kazateľ vás pozývam, aby ste prekonalí ničotu tohto sveta a žili naplno v plnosti Krista. Čo na to poviete? Super, však?!

MODLITBA DŇA

Drahý Otec,

chcem žiť zmysluplným životom. Chcem Ťa rešpektovať a zachovávať Tvoje prikázania. Si hoden mojej chvály.

Daj mi múdrosť, ktorá je čistá, pokojná, mierna, nestranná, čestná, plná milosrdenstva a dobrého ovocia...

PREKONAJTE

NIČOTU SVETA

A ŽITE NAPLNO

V PLNOSTI KRISTA.

OTÁZKY

- ❶ Čo vás zaujalo pri čítaní dnešnej prednášky? Prečo?
- ❷ Šalamúnova posledná rada znie: „Boha sa boj a jeho prikázania zachovávaj“ (Kaz 12,13). Čo si o tom myslíte? Ako to ovplyvňuje vašu definíciu toho, čo znamená náboženstvo? (Pozri Jn 1,27; 2,14–17 a 3,17.18.)
- ❸ „Pravda, ktorá robí ľudí slobodnými, je väčšinou pravda, ktorú ľudia neradi počujú.“ (Zygmunt Bauman)¹⁹ Čo si myslíte o tomto výroku?
- ❹ Toto je posledná kapitola. Aké sú vaše hlavné poznatky z knihy Kazateľ?

A large rectangular area filled with a light gray dotted grid pattern, intended for writing answers to the questions above.

DO HLĚBKY

1. **Prečítajte si** Kaz 11,7–12,7.
 - a. Čo by nás malo motivovať k tomu, aby sme prijali múdrosť?
 - b. Ako si správne užívať život?
 - c. Zamerajte sa na Kaz 11,9.10. Ako toto posolstvo súvisí s 2Kor 5,10; 7,1; Kol 3,5–14? Aké sú vaše závery?

2. **Prečítajte si** Kaz 12,13.14.
 - a. Ako súvisí Kaz 12,13 s predchádzajúcimi posolstvami Kaz 3,14; 5,7 a 7,18?²⁰ Ako ich vysvetľuje a podporuje?
 - b. Aký je konečný záver knihy Kazateľ? **Parafrázujte** vlastnými slovami.
 - c. Aké sú najdôležitejšie súvislosti medzi posolstvom Kaz 12,13.14 a posolstvom celej Biblie?²¹

3. **Preskúmajte** slovo, ktoré sa prekladá ako „bázeň“ (pred Bohom) v Kaz 12,13. Použite biblické slovníky a komentáre alebo požiadajte o pomoc kazateľa.
 - a. **Zamyslite sa nad** nasledujúcim vysvetlením pojmu „báť sa Boha“ prevzatým z biblického komentára (*Seventh-day Adventist Bible Commentary*)
 - 5Moj 4,10: „Báť sa Boha znamená hľadieť na neho s hlbokou úctou (2Moj 19,10–13; 20,20) a rešpektovať jeho vôľu (5Moj 8,6; Prís 3,7; Kaz 12,13; Iz 11,2.3; 33,6).“
 - 5Moj 6,2: „Hebrejský výraz ‚báť sa‘ znamená ‚stáť v úžase‘, ‚mať veľkú úctu‘, ‚ctiť‘.“
 - b. **Premýšľajte:** „Berieš Boha vážne? Uctievaš ho napriek tomu, že mu nerozumieš? Pretože buď sa budeš báť Stvoriteľa alebo sa budeš báť jeho stvorenia. Väčší strach vždy zaháňa menší. Boh je Boh, na rozdiel od nás. Bojte sa ho bez hrôzy; bojte sa ho s úctou a rešpektom. Bojte sa ho – a robte, čo vám hovorí. A ako je to so strachom, tak je to aj s vierou: „Tak aj viera: Ak sa nedokazuje skutkami, sama osebe je mŕtva“ (Jk 2,17). Berieš Boha vážne? Ak áno, budeš zachovávať jeho prikázania. A budeš brať vážne to, čo povedal o Ježišovi. Boh z neba vyhlásil: Toto je môj milovaný Syn, ktorého som si obľúbil. Jeho počúvajte! (Mt 17,5).“²²

4. **Premýšľajte:** „Hoci poznanie je moc, poznanie, ktoré prišiel osobne odovzdať Ježiš, má ešte väčšiu moc. Veda o spasení je najdôležitejšou vedou, ktorej sa môžeme venovať na zemi. Šalamúnova múdrosť je žiaduca, ale Kristova múdrosť je oveľa žiaducejšia a dôležitejšia. Kristovu veľkosť nemôžeme dosiahnuť intelektuálnym vzdelaním; prostredníctvom Krista môžeme dosiahnuť najvyššiu priečku intelektuálnej veľkosti. Nemali by sme ľudí odrádzať od snahy získať vedomosti v oblasti umenia, literatúry a remesiel, no každý študent by mal získať predovšetkým základné vedomosti o Bohu a jeho vôli.“ (Ellen G. Whiteová: *Counsels to Parents, Teachers, and Students*, s. 19).

5. **Prečítajte si** kapitoly 1 až 6 v knihe E. G. Whiteovej *Zo slávy do tieňa (Proroci a králi)*, ktoré opisujú Šalamúnov život a jeho vládu.
 - a. Na zapísanie kľúčových poznatkov z každej kapitoly použite nasledujúcu štruktúru:²³
 - **Slovo.** Jedným slovom vystihnite posolstvo danej kapitoly. (Môže to byť slovo, ktoré vyniká v texte, alebo slovo, ktoré vám napadne.)
 - **Záver.** Zhrňte v 2 až 3 riadkoch, o čom je celá kapitola.
 - **Osoba.** Čo sa v tejto kapitole dozvieme o Božom charaktere?
 - **Modlitba.** Za čo by ste sa chceli modliť v súvislosti s touto kapitolou?
 - **Prax.** Aké konkrétne myšlienky si z textu odnášate? Ako využijete v praxi to, čo ste sa naučili?
 - **Prísľub.** Aké zaslúbenia si chcete zapamätať po prečítaní tejto kapitoly? (Zvážte aj ďalšie biblické verše, ktoré sa týkajú tejto témy.)

6. **Vyhľadajte si** ďalšie biblické verše, ktoré hovoria o múdrosť. Môžete začať Prísloviami 1 a Jakubom 3.
 - a. Aké ďalšie verše ste našli?
 - b. **Vyberte si** svoje obľúbené verše a majte ich poruke:
 - **Vytvorte** záložku.
 - **Vytvorte si vlastné** nápisy s kľúčovými slovami.
 - **Napište** pieseň alebo báseň.
 - **Nakreslite** obrázok a zaveste ho na viditeľné miesto.
 - **Napište si** verš na zrkadlo v kúpeľni.

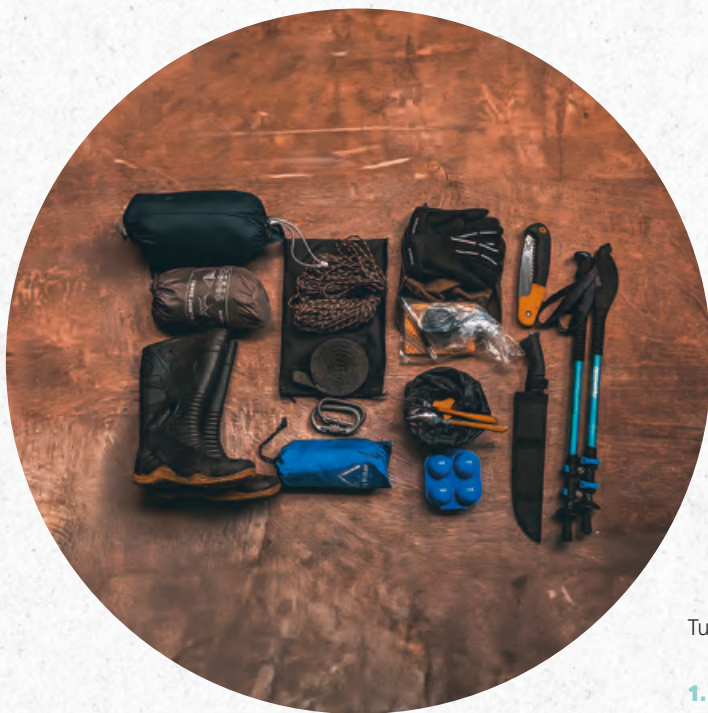
7. **Modlite sa** kľúčovými myšlienkami knihy Kazateľ. Hovorte s Bohom o tom, ako chcete ďalej zmysluplne žiť. (Na zapísanie modlitby môžete použiť stranu 93.)

OSOBNÁ VÝZVA

**„Pamätaj na svojho Stvoriteľa v dňoch
svojej mladosti, kým neprídu zlé dni
a nepriblížia sa roky, keď povieš:
,Nemám v nich záľubu‘.“**

KAZ 12,1

Tu je zoznam nápadov, ktoré môžete použiť:

1. Nájdite si čas a prečítajte si všetky kapitoly. Zapište si všetky svoje myšlienky a postrehy. Čo vás najviac ovplyvnilo? Aké budú vaše ďalšie kroky?

Položte si nasledujúce otázky:

- a. Ako Duch Svätý použil toto štúdium, aby obohatil moje chápanie evanjelia?
- b. Pokiaľ ide o charakter, v ktorých aspektoch by som chcel porásť?
- c. Ako som sa pri štúdiu Kazateľa posunul v chápaní Božej lásky a jeho charakteru?

Sme na konci štúdia knihy Kazateľ. Toto štúdium nás pravdepodobne prinútilo spochybniť mnohé veci v našom živote. Čo je skutočne zmysluplné? Čo je zbytočné? Ako žiť naozaj múdro?

Teraz je čas zvážiť ďalšie kroky. Neukončíte toto štúdium bez toho, aby ste získané vedomosti zmysluplne aplikovali na svoj život a svoju situáciu.

TERAZ JE VHODNÝ

ČAS VRÁTIŤ

SA SPÄŤ

A ÍSŤ DO HĽBKY.

2. Nestihol som dokončiť niektoré časti „Osobná výzva“ a „Do hĺbky“. Teraz je ideálny čas vrátiť sa k nim a urobiť ich. Z niektorých „Osobných výziev“ si dokonca môžete urobiť týždenný, mesačný alebo ročný cieľ.
3. Na prečítanie knihy Kazateľ sme mali len 8 stretnutí. Možno vám zostali nejaké otázky týkajúce sa tejto knihy. Možno si ju budete musieť ešte raz celú prečítať.

Ak sa chcete ponoriť ešte hlbšie, použite príručku na štúdium Bible, ako napríklad *Knowing the Bible: Ecclesiastes, A 12-Week Study*, by Justin S. Holcomb, or *Ecclesiastes (Lifechange)*, od The Navigators. Môžete tiež požiadať svojho kazateľa, vedúceho mládeže alebo priateľa, aby vám odporučili podobný zdroj. Dôležité je používať študijnú príručku ako nástroj, ktorý vám pomôže vyťažiť z textu čo najviac.

4. Porozprávajte sa so svojím kazateľom a využite toto štúdium ako podnet na organizovanie biblických skupín, stretnutí, diskusií, individuálnych rozhovorov atď., aby ste napredovali v poznávaní Boha, múdrosti a zmysle života. Nenechávajte si svoje otázky a myšlienky pre seba. Ak ich budete zdieľať s inými, sami porastiete.
5. Učte sa z múdrosti iných.
 - a. Teraz je ideálny čas vziať do rúk nejakú knihu o Kazateľovi a témach, ktorým sa venuje, a prečítať si ju, či už osamote, s priateľmi, s manželom alebo manželkou. Dajte si záležať na tom, aby ste ju čítali aktívne, zvýrazňovali si to, čo vás zaujalo, a zapisovali si vlastné pripomienky a postrehy.

Tu je niekoľko návrhov:

- Filip Čapek. (2016). *Kazateľ – Zneklidňujúci kniha pro neklidnou dobu. Český ekumenický komentář ke Starému zákonu (21)*. Praha: Česká biblická společnost.
- Jacques Doukhan. (2006). *Kazateľ: marnost nad marnost*. Praha: Advent-Orion, 2017.
- Philip Yancey. (2002). *Bible, kterou četl Ježíš*. Praha: Návrat domů. Str. 105–124.
- Jan Heller. (2006). *Stezka ve skalách*. Praha: Kalich. Str. 244–247.

Tak ako pri všetkom, čo vidíte alebo čítate, aj tu uplatnite Pavlovu zásadu: „Všetko skúmajte, dobrého sa držte“ (1Tes 5,21). Urobte si vlastný názor na túto dôležitú tému a požiadaajte o vedenie Ducha Svätého.

- b. Okrem kníh môžete počúvať podcasty, kázne atď. na túto tému. Tu je niekoľko príkladov:
 - Podcast: „The Professor’s Disillusionment“ (Profesorova Deziluze), *Gospel In Life*, by Timothy Keller. Dostupné tu:
 - Podcast: „Hevel“, by Bible Project. Available at: <https://bibleproject.com/podcast/ecclesiastes-part-1-hevel/>
6. Aké (náročné) otázky musíte riešiť na základe tohto štúdia? Urobte to teraz.

AKTIVITY

AKTIVITA 1: MESTSKÁ PARTIA

Pomôcky: kancelárske potreby

Popis aktivity

Mestské partie sú sociologický fenomén. Mladí ľudia sa zhľukujú do skupín, v ktorých zdieľajú módu, jazyk, rôzne zvyky a estetické vnímanie.

Vytvorte skupiny pre túto aktivitu. Každá skupina bude skúmať charakteristiky súčasných partii v mestách a potom ich klasifikuje ako pozitívne alebo negatívne.

Zamyslite sa nad nasledujúcimi otázkami:

- ✓ Myslíte si, že aj mladých kresťanov možno považovať za takúto partiu?
- ✓ Aké sú pozitívne aspekty mladej kresťanskej „partie“?
- ✓ Je na nej niečo negatívne, čo by sa dalo zlepšiť?
- ✓ Existuje nejaký pozitívny prvok inej mestskej partie, ktorý by sa mohol začleniť do životného štýlu mladých kresťanov? Ak áno, ktorý?

Aplikácia

Prijatie a spolupatričnosť sú dva prvky, ktoré sú nevyhnutné pre náš rozvoj. Všetci máme radi pocit, že niekam „zapadáme“, že niekam patríme. Problémom je, že snaha byť prijatý za každú cenu nás môže viesť k tomu, že sa prispôbime partii bez toho, aby sme sa zamysleli nad tým, či sú nové návyky pozitívne alebo negatívne. Šalamún si to uvedomoval. Preto nám pripomína, aby sme starostlivo a kriticky preskúmali všetky aspekty svojho života a ponechali si len to, čo nás privádza bližšie k Bohu.

AKTIVITA 2: SOCIOGRAM

Pomôcky: písacie potreby, fluorescenčné fixky

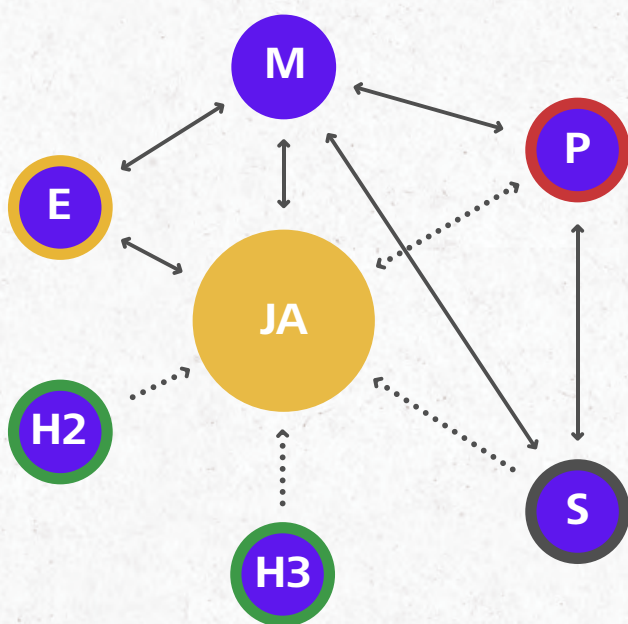
Popis aktivity

Sociogram je vizuálne znázornenie vzťahov medzi ľuďmi. Pomáha vidieť a vysvetliť existujúce sociálne interakcie.

Každá osoba pripraví sociogram so šiestimi osobami zo svojho okolia. Postupujte podľa týchto pokynov:

1. Nakreslite do stredu kruh, ktorý bude predstavovať vás („JA“), a okolo neho šesť kruhov, ktoré budú predstavovať každého z vybraných ľudí. Do kruhov napíšte ich mená.
2. Spojte stredný kruh „JA“ s každým z ostatných kruhov čiarou. Táto čiara bude
 - ✓ *plná* – ak je váš vzťah pozitívny;
 - ✓ *prerušovaná* – ak sú vo vašom vzťahu veci, ktoré by sa dali zlepšiť.
 - ✓ Pomocou šípok označte, či je dotyčná osoba vo vzťahu iniciatívnejšia alebo či je vzťah vyvážený.
3. Zamyslite sa nad úrovňou intenzity každého vzťahu a znázornite ju hrúbkou čiary, ktorá vás spája s danou osobou:
 - ✓ Ak máte intenzívny vzťah, nakreslite hrubú čiaru.
 - ✓ Ak je váš vzťah sporadický, nakreslite tenkú čiaru.
4. V poslednom kroku analyzujte, či sú ostatné kruhy navzájom prepojené. Tento postup zopakujte s každým z týchto kruhov. Zamerajte sa na to, ako tieto vzťahy vnímate.

Premýšľajte o svojej konečnej schéme. Čo vidíte? Čo by ste chceli na tejto mape vzťahov zmeniť?

Aplikácia

Naše vzťahy s inými ľuďmi vytvárajú sociálnu sieť, ktorá je plná emócií a intenzity. Niektorí ľudia sú nám bližší ako iní (znázornili sme to na sociograme). Ale vaša schéma ešte nie je úplná. Vezmite si fluorescenčnú fixku a vyfarbte stredný kruh, ktorý predstavuje vás. Boh nás povolal, aby sme boli svetlom pre druhých. Aby sme im uľahčili život a rozžiarili ho radosťou a nádejou. Nech sú všetky naše vzťahy naplnené autentickým svetlom, ktoré pochádza od Boha, a nech vždy odrážame jeho charakter a jeho lásku.

„Tu je súhrn všetkého, čo si počul: Maj bázeň pred Bohom a plň jeho prikázania – veď to je pre človeka všetkým.“

Kazateľ 12,13 (B21)

MOJE MYŠLIENKY

***Ktoré kľúčové myšlienky vám rezonovali
pri štúdiu knihy Kazateľ?
Ako ich uplatníte vo svojom živote?***

A large rectangular area filled with a light gray dot grid pattern, intended for writing answers to the questions above.

MOJA MODLITBA

Za čo sa potrebujete modlit?

Napište si svoju modlitbu.

A large rectangular area filled with a light blue dotted grid pattern, intended for writing a prayer.

LEN NIČOTA, ALEBO PREDSA NIEČO? Študijná príručka ku knihe Kazateľ

Názov v origináli: *Nada de nada, o no.*
Guía práctica de estudio de Eclesiastés
©2025 Oddelenie mládeže Intereurópskej divízie
Cirkvi adventistov siedmeho dňa
Schosshaldenstrasse, 17, 3006, Bern, Švajčiarsko
youth@eud.adventist.org

Poznámka: Pôvodný text bol napísaný v nemčine a potom preložený do angličtiny. Anglická verzia slúžila ako základ pre preklady do všetkých ďalších jazykov.

Vedúci oddelenia mládeže EUD:

Jonatán Tejel

Redaktor a projektový manažér:

Alexandra Mora

Autor hlavného textu:

Víctor Armenteros

Autori ďalších častí:

Abigail Cardo, Perla Cardoso, Rut García, Alexandra Mora, Israel Ortiz, Silvia Palos, Samuel Prieto, T. Nuria Poara, Jennifer Zeas

Preklad do angličtiny:

Alexandra Mora

Prekladateľ:

Marcela Bieliková

Zodpovedný redaktor:

Michaela Hrachovcová

Tento zdroj odporúčame použiť ako podklad pre Modlitebný týž- deň mládeže 2025.

1. vydanie 2025
978-80-7172-382-0
Armenteros, Víctor M.
Len ničota, alebo predsa niečo?

Design:

Simon Eitzenberger @desim_design

Rozvrhnutie:

Alexandra Mora a Isaac Chía

Obrázky:

shutterstock.com, unsplash.com
Midjourney

Pokiaľ nie je uvedené inak,
biblické citácie sú uvedené
zo Slovenského ekumenického prekladu.
(4. opravené) vydanie.
Slovenská biblická spoločnosť, 2017.

Skratka NIV znamená Anglický preklad New International Version.

Skratka NLV je preklad Biblie nazvaný New Living Translation

Vydal Advent-Orion, spol. s r. o.
Roztocká 44/5
160 00 Praha 6 – Sedlec
www.adventorion.cz

Tlač tohto materiálu je povolená na použitie v zbroch, skupinách mládeže a ďalších kresťanských vzdelávacích aktivitách. Obsah tejto publikácie nesmie byť v žiadnej podobe reprodukován bez písomného súhlasu vydavateľa. Obsah nesmie byť žiadnym spôsobom menený. Všetky práva vyhradené.

AKO ČO NAJLEPŠIE VYUŽIŤ TENTO MATERIÁL

- ¹ Ellen G. Whiteová, *Cesta ku Kristovi*, s. 96. Vrútky: Advent-Orion, 2023.

ÚVOD

- ¹ „Som ChatGPT, asistent vytvorený spoločnosťou OpenAI. Mojou úlohou je odpovedať na otázky, poskytovať informácie, prekladať texty, pomáhať pri učení, písaní a mnoho ďalších vecí.“ <https://chatgpt.com>

KAPITOLA 1: NIČ

- ¹ Icebreaker – vo všetkých kapitolách prevzaté z knihy: *Life Under the Sun: The Unexpectedly Good News of Ecclesiastes. Leader Guide* (available at lifeway.com/lifeunderthesun), okrem kapitoly 4.
- ² VA znamená, že text Biblie preložil Víctor M. Armenteros
- ³ Zygmunt Bauman. (2000). *Liquid Modernity*, Malden, MA: Blackwell Publishers Inc., p. 102. Zygmunt Bauman bol nazvaný „prorokom 21. storočia“. Bol to filozof s nesporným talentom definovať našu spoločnosť.

KAPITOLA 2: LEN PARA

- ¹ Zygmunt Bauman. (2007). *Liquid Times: Living in an Age of Uncertainty*, Malden, MA: Polity Press, s. 24.
- ² Alebo upútal pozornosť.
- ³ Otázka prevzatá z Holcomb, Justin S. *Ecclesiastes (Knowing the Bible)*. Crossway, s. 21. Kindle Edition.

KAPITOLA 3: LEN ÚNAVA

- ¹ Bauman spomína Roberta Kennedyho (1968). Zygmunt Bauman. (2008). *The Art of Life*, Malden, MA: Polity Press, s. 4.
- ² Synchronné: zamerané na konkrétny časový bod, nie na jeho vývoj v čase.
- ³ Pojem „zeman“ sa vzťahuje na konkrétny a špecifický časový okamih.
- ⁴ Slovo „et“ označuje moment alebo situáciu, ktorá je pre niečo priaznivá.
- ⁵ Príznať si ho: inými slovami, uvedomiť si a prijať to.

KAPITOLA 4: LEN OMYLY A NEDOSTATKY

- ¹ Zygmunt Bauman. (2003). *Liquid Love: On the Frailty of Human Bonds*, Malden, MA: Blackwell Publishing Inc. s. 55.
- ² Teresa Santiago Oropeza. (2018). „Repensar la injusticia: una aproximación filosófica“ in *Isonomía. Revista de Teoría y Filosofía del Derecho*, s. 49. Prevzaté z: <https://www.redalyc.org/journal/3636/363657667003/html>
- ³ Desmond Tutu. Meiring, P. (1999). *A Chronicle of the Truth Commission*. Vanderbijlpark: Carpe Diem, s. 218.
- ⁴ Otázka prevzatá z Holcomb, Justin S. *Ecclesiastes (Knowing the Bible)*. Crossway, s. 36. Kindle Edition.

KAPITOLA 5: LEN PŮŽITOK

- ¹ Zatiaľ čo láska k Bohu povznáša človeka vo všetkých dimenziách, uctievanie Aštarty sa vyznačovalo nadmernou a promiskuitnou rozkošou.
- ² Ellen G. Whiteová, *Proroci a kráľi*, Vrútky: Advent-Orion, s. 42.
- ³ Zygmunt Bauman. (2007). *Consuming Life*, Malden, MA: Polity Press, s. 13.
- ⁴ Volkmar Sigusch. (1998). „The Neosexual Revolution“, in *Archives of Sexual Behaviour*, 4, s. 355–357.
- ⁵ Ellen G. Whiteová, *Proroci a kráľi*, Vrútky: Advent-Orion, s. 42.43.
- ⁶ Holcomb, Justin S. *Ecclesiastes: A 12-Week Study: Knowing the Bible*. Crossway, s. 47. Kindle Edition
- ⁷ Otázka prevzatá z Holcomb, Justin S. *Ecclesiastes: A 12-Week Study: Knowing the Bible*. Crossway, s. 48. Kindle Edition.
- ⁸ Otázka prevzatá z The YouVersion Bible app plan, „Ecclesiastes“, from Grace Bible Church.

KAPITOLA 6: LEN INFOXIKÁCIA

- ¹ Ellen G. Whiteová, *Proroci a kráľi*, Vrútky: Advent-Orion, s. 43.
- ² Zygmunt Bauman. *This Is Not a Diary*, Malden, MA: Polity Press, s. 64.
- ³ Trňovec pestrý je malá ryba pochádzajúca z koralových útesov v Indopacifickom oceáne. <https://www.nationalgeographic.com/animals/fish/facts/blue-tang>
- ⁴ Otázka prevzatá z Holcomb, Justin S. *Ecclesiastes (Knowing the Bible)*. Crossway, s. 55. Kindle Edition.

KAPITOLA 7: LEN MEJKAP

- ¹ „Vrások sú krásne.“ Túto frázu vymyslel španielsky módný návrhár Adolfo Domínguez. Nájdené na stránke <https://prensademoda.com/adolfo-dominguez-spanish-designer-fashion-brand/>.
- ² Zygmunt Bauman, *Esto no es un diario* (Barcelona: Paidós, 2012), Edición de Kindle.
- ³ <https://guatafoz.com.br/cruce-la-frontera-amor/>
- ⁴ Toto meno platí pre každého mladého kresťana, ktorý sa zaujíma o zbožné veci. Od Theo = Boh a philus = láska; znamená to Teofil – „milovaný Bohom“.
- ⁵ Otázka prevzatá z Holcomb, Justin S. *Ecclesiastes: A 12-Week Study (Knowing the Bible)*, Crossway, s. 62. Kindle Edition.
- ⁶ The Navigators. *Ecclesiastes (LifeChange)*, s. 86. Kindle Edition.

KAPITOLA 8: NIEKTO

- ¹ Za tento koncept vďačíme Martinovi Buberovi, významnému židovskému mysliteľovi, ktorý písal o vzťahu medzi ľuďmi a Bohom. Pozri Martin Buber (1984). *Yo y tú*. Buenos Aires: Ediciones Nueva Visión.
- ² Zygmunt Bauman. (2000). *Liquid Modernity*, Malden, MA: Blackwell Publishers Inc., s. 19. Bauman quotes Herbert Sebastian Agar.
- ³ Ellen G. Whiteová, *Myšlienky z vrchu blahoslavenstiev*, Vrútky: Advent-Orion, s. 151
- ⁴ <https://www.livescience.com/65628-theory-of-everything-millennia-away.html>
- ⁵ <https://www.bookkey.app/es/quote-author/marilyn-vos-savant>.
- ⁶ OG – „Original Gangster“ – kto si pamätá začiatok niečoho, čo je už zabehnuté
- ⁷ Víbe – mať s niekým niečo spoločné, príjemné, čo vás spája na priateľskej báze
- ⁸ BAE – skratka pre priateľku/ priateľa (lebo je „before anyone else“)
- ⁹ „High Definition“ (vysoké rozlíšenie); niečo, čo vidíš v najlepšej možnej kvalite
- ¹⁰ Nieкто, kto má pohodový (chill) štýl života
- ¹¹ Robiť si srandu, zosmiešňovať.
- ¹² Od slova „cancel“ (zrušiť), takže „zrušiť“ niekoho alebo niečo.
- ¹³ Od slova „hate“ – nenávidieť.
- ¹⁴ S pravdou von! Bez poloprávd!
- ¹⁵ Alebo „keep calm“ – buď v pohode.
- ¹⁶ Smiech; reakcia na niečo vtipné.
- ¹⁷ FTW je skratka pre *vítazstvo* („for the win“). Je to slangový výraz, ktorý vyjadruje, že niečo je vynikajúce alebo úspešné. Používa sa na vyjadrenie súhlasu, nadšenia.
- ¹⁸ Od anglického slova „family“, čo znamená rodina (nieкто blízky).
- ¹⁹ Zygmunt Bauman. (2000). *Liquid Modernity*, Malden, MA: Blackwell Publishers Inc., s. 19. Bauman quotes Herbert Sebastian Agar.
- ²⁰ Otázka prevzatá z The Navigators. *Ecclesiastes (LifeChange)*, s. 113. Kindle Edition.
- ²¹ Tamtiež.
- ²² The Navigators. *Ecclesiastes (LifeChange)*, s. 113–114. Kindle Edition.
- ²³ Štruktúru vypracoval David Asscherick. <https://www.typesandsymbols.com/products/the-conflict-beautiful-journals>

Kazateľ je nepochybne kniha napísaná pre našu dobu. Hovorí o veciach, ktoré sa nám zdajú dôležité, ale v skutočnosti nie sú. Núti nás zamyslieť sa nad tým, čo je skutočne dôležité. Nakoniec zistíme, že všetko dôležité súvisí s Bohom a našim vzťahom s ním.

Týchto osem kapitol nás núti zamyslieť sa nad svojim vzťahom k svetu a ľuďom v ňom. Je to skvelá príležitosť zastaviť sa a rozmýšľať, uvažovať s *nadhľadom*.

Církev adventistů
sedmého dne
INTER-EVROPSKÁ DIVIZE

Oddělení mládeže

Inter-Evropská divize Církve adventistů sedmého dne
Schosshaldenstrasse 17, 3006 Bern, Švýcarsko